

eo sunt iam ex parte. s. in beatitudine
pfecte. Ali uero & si ubi sunt ubi
ipse est qui nusquam deest. n. tñ sit cū
eo. Vñ aug. sup iohēm. Non satis
fuit dicere. ubi ego sū. & illi sūt. sed
addidit. mecum. qz & miseri possunt
ēē. ubi & ille ē qui nusquam deest. s. bñ sūt
cū illo. qz nō sūt beati nisi ex eo. cū
illo sūt qui fruuntur eo. uident a
lum sicut ē. Ali uero n. cū illo sūt.
ut cecū i luce nō sūt cū luce. nec bo
ni ita nūc sūt cū eo ut uideant
p spēm. & si aliquo modo cū eo per
fidem. Quomodo autē deus hīter
in bonis ex illis aliq̄tenus intelli
gere ualebis. q̄ sup̄dicta sūt cum de
spūs sc̄i p̄essione tempali ageretur
ubi licet ex parte exponitur. ex parte
enī cognoscimus. & ex pte p̄phām
quomodo sp̄s hīter in nobis qui n.
sine patre & filio inhabitat. **Ubi e
rat ut hīter deus anteqm esset**
Si autē querās ubi **creatura**
habitat deus anteqm sc̄i
eēt. dicimus. qz in se hītat. Vñ de
aug. in li. 2. tra maximū. In tem
plo inquit suo hītat deus. s. sc̄is
qui sūt templū dei. modo sc̄dm fi
dem ambulantes. & templū dei est
aliquā. & sc̄dm spēm. q̄lit. & nūc tē
plū dei sunt angeli. Sed dicit ali
quis anteqm faceret deus celū & ter
ram. anteqm faceret sc̄os ubi habi
tabat. In se hītat deus. apud te
hītat. & apud se ē. Non ergo sic sc̄i
sc̄i domus dei. ut ip̄a subtracta ca
dat deus. immo sic hītat deus in
sc̄is ut si ip̄e discesserit. cadant. **Sa
endū & qz ut ait aug. in li. ad dar
danū. Dicit nisi stultissime nequit**

sp̄m sc̄m n. hīe locū in corp̄e nō q.
totū nra anima impleuerit. Saul
tuis & dz. angustius alicubi ip̄dici
trinitatē. ut pat̄ & filius & sp̄s sc̄s.
alicubi simul eē n. possunt. Verū il
lud ē multū mirabilius. q. cū deus
ubiq̄ sit totus. n. tñ in omibz habi
tat. Quis porro audeat opinari
nisi inseparabilitatē trinitatis peni
tus ignoret. q. i aliquo possit hīta
te pat̄ aut filius in quo n. habitet
sp̄s sc̄s. Aut in aliquo sp̄s sc̄s in quo
nō hīter pat̄ & filius. Fatendū ē
igitur ubiq̄ eē deū p̄ diuinitatis p̄
sentia. s. n. ubiq̄ p̄ inhabitationis
grām. p̄ hanc enī habitationē grē
n. dicimus pat̄ n. qui es ubiq̄. cū
& h. uerū sit. s. qui es in celis. i. in
sc̄is. in quibz est quodā excellentō
ri modo. **Ad deus hītor e quoz
dam nondū cognoscentū deū. &
n. est hītor quozdā cognoscentū**
Quod quoz mirabile est. **num
qz ut ait aug. in eodē. Deus ē in
habitor quozdā nondū cognos
centū deū. & n. quozdā cognoscentū
deū. Illi enim ad templū dī n.
p̄tinent. qui cognoscentes deū. n. sic
deū glorificant. Illi enī ad templū
dei n. p̄tinent. qui cognoscentes deū
n. sicut deū gl̄ificant. Ad templū dī
p̄tinent puuli sc̄ificati sacramētō
xpi. & remūnati sp̄i sc̄o qui non
dum ualent cognosce deū. Igitur
q. potuerit illi nosse. nec hīe isti
potuerit hīe anteq. nosse. Beati
simi aut sunt illi quibz hoc est deū
hīe q. nosse. Sic aliq̄tenus ap̄t
aug. quomodo deus hīter in aliq̄.
i. habeatur cū uidelicet ita ē in aliq̄**

ad. cū. p̄. s.

et. hīe. q. e. lucē. v.
m. v. hīe. q. n. q̄. n.
hīe. q. n. q̄. n.

in. d. s. c.

de. u. s. c.

aug. in li. 2. tra. glo. 1. ad.

q. ab. alio.
n. e. t.

si. n. p̄. s. c. s. d. a. d.

si. p. act. u. y.

cat. 3. p̄. s. c. s. d. a. d. e. r.
ap̄. t. u. m. p̄. s. c. s. d. a. d. e. r.
g. m. a. l. i. s. p̄. s. c. s. d. a. d. e. r.

22

7

ut ab eo cognoscatur et diligatur.

**Quomodo deus totus sit ubique per
eentiam non potest intelligi ab huma-**

no sensu.

Quod deus ubique totus est per eentiam. et in sanctis habitat per gratiam. Cuius
supius licet tenuit ostensum sit quod
tunc dicatur habitare in quibusdam
efflagitaret ordinis tunc id est assignari
quomodo ubique per eentiam et to-
tus sit nisi huius considerationis
sublimitas atque imensitas huma-
ne mentis sensum omnino excederet. ut
enim ait crisostomus super epistolam ad
hebreos. Sicut multa de deo intel-
ligimus que loqui penitus non ua-
lemus. ita multa loquimur que
intelligere non sumus idonei. Verbi
gratia. Quod ubique deus est scimus et di-
cimus. quomodo autem ubique sit in-
tellectu non capimus. Item. Quod est
incorporea quedam virtus quod omnium
est causa bonorum scimus. quomodo
autem ut que ista sit penitus igno-
ramus. **Quorum opinio qui presu-
munt ostendere quomodo deus ubi-
que sit per eentiam potentiam presentiam.**

Quidam tamen inuisa ingenio
suo metiri presumunt: hoc
itaque forte intelligendum tradiderunt
quod deus ubique est per eentiam dicitur non quod di-
eentia proprie sit in omni loco. et in omni
creatura. sed quod omnis natura atque
omne quod naturaliter est in quocumque
loco sit per eum habitare est. et omnis locus
in quo illud est. et per idem dicitur deum
ubique dici esse per presentiam vel per poten-
tiam. quod cuncta loca sunt ei presenti-
a. et que in eis sunt. nec in eis aliquid
operari cessat. Nam et ipsa loca. et

quicquid in eis est nisi ipse deseruet.
manere non possunt. In eis ergo per
substantiam deus esse dicitur ut aiunt. quod per
virtutem proprie sue facit. ut

et loca sint. et omnia que in eis sunt.
Sed licet hec uera sint que asserunt
in explanandis intelligentibus per
dictorum in illis tamen uerbis quibus dicitur
deus ubique esse per eentiam plus et
nec credendum est quod homo uiuens ca-
pere non ualet. **Quod deus cum in sit omnibus
rebus non tamen sordibus coquinatur.**

Quod ab eis queri quomodo
deus sordibus in sit omnibus re-
bus. et corporali sordibus inquinatibus
non contingatur. quod tam frivolum est ut
nec responsione sit dignum. cum et ipse
creatus sordibus corporis et leprosi ut
quidamque polluti inquinari non pos-
sit. Sol quoque radios suos in sui pol-
lutione effundit super loca et corpora.
non solum munda. sed et immunda. ac sor-
dibus fetentia. quorum tactu homines
ac quedam alie res inficiuntur. Solis
uero radij impolluti et incontaminati
ea contingentes exsunt. Non est ergo
mirandum si eentia diuina omnino
simplex et incontaminabilis omnia
replet loca. et omnibus creaturis eentia-
liter inest. nec tamen cuiusquam rei sordi-
bus etaminetur uel etingatur. Unde
augustinus in libro de natura boni. Cum in deo
sunt omnia que condidit. non tamen
inquinant eum qui peccant. de cuius
sapientia que attingit a fine usque ad
finem fortiter. et dicitur attingit omnia ipse
sua mundicia. et nichil inquinatum
in ea incurrit. **Postremo respondeant
quid potius de deo respondendum est
ment. uel quod nusquam per eentiam sit. uel**

**Postremo respondeant
quid potius de deo respondendum est
ment. uel quod nusquam per eentiam sit. uel**

**Ita augustinus de agone christiano. tunc quid quod si non potest. ne humana carne in-
tas. ista diuina inquit. tamen potest. uel inuisibile solent uideri suos potest fecerit
sordes sperere. et eos multos. et sanctos preseruire. si inuisibilia inuisibile in
sibilibus inuisibile. et tunc inquit. quomodo magis inuisibile. et tunc inquit.**

quod ubique. ul' alicubi. ita q' nō ubiq'.
S' quis audeat dicere q' nūq' sit
diuina cōtia. uel q' alicubi. & non
ubiq'. Si enī ita ē alicubi q' nō ubiq'.
ergo localis est. Est ergo ubiq' to-
ta q' atinet totū. & penetrat totū.
q' nec p' sui simplicitate diuidi. nec
p' sui puritate maculari. nec p' sui
inimitate ullo modo apprehendi pot'.
Vnde aug'. Deus ubiq' est. cui non
locus ē actionib'. p'pinq'mus. **Qd**
deus cū sit ubiq' & in omī temp'e. nō
cū localis ē nec circūscriptibilis loco
nec temp'e mouetur.

Umq' diuina natura uera
cū & cōtialit' sit in omī lo-
co & in omī temp'e. nō cū mouetur
p' loca. ul' temp'a. nec localis ē. nec
temp'alis. localis nō est. q' p'nit nō cir-
cūscribitur loco. q' nec ita est i uno
loco q' nō sit in alio. necq' diuisione
h't sicut corpus. cui scdm locū assig-
natur p'ncipiū. mediū. & finis. &
ante & retro. dextra & sinistra. sur-
sū. & deorsū. q' sui inuersione fac-
distantiā circūstantiū. Duob' nā
q' hys modis dē in scriptura aliqd
locale. siue circūscriptibile. & econū-
so. s. ul' q' diuisione capiens longitu-
dinis. altitudinis. & latitudinis di-
stantiā facit in loco ut corpus. ul'
q' loco diffinitur ac determinatur.
qm cū sit alicubi. nō ubiq' inuenit'.
q' nō solum corpi. s. & omī creato spi-
ritui agitur. Omne igitur corpus
omī modo locale est. Sp'e uero crea-
tus quodā modo localis ē. & quodā
modo nō est localis. Localis quidē dē
q' diffinitione loci terminatur. qm
cū alicubi p'sens sit totus alicubi nō

inuenitur. Non aut' ita localis est
ut diuisione capiens distantiā in
loco faciat. Diuina igitur sola cō-
tia omīno inlocalis & circūscripti-
bilis ē. que nec locus mouetur aliq'
modo. s. ul' determinatione finita. ul'
diuisione suscepta. ne temp'ib'. s. af-
fectu & cognitione. hys enī duo-
b' modis. s. loco ul' temp'e fit muta-
tio creature. que longe ē a creatore.
Vnde aug' sup' gen'. Deus inquit
omīps incommutabili cōtitate. uo-
luntate. ueritate. semp' idē. mouet
p' tempus creaturā spūalem. mo-
uet & p' tempus & locū creaturam
corpalem. ut eo motu naturas q's
redidit administrat. Cū ergo tale
aliquid agit nō detemus opinari e-
ius substantiam que deus ē. temp'ib' lo-
calit' mutabile. siue p' temp'a & loca
mobile. cū sit ip'e & int'ior omni re.
q' in ip'o sit omnia. & ext'ior omni re.
quia ip'e est sup' omnia. & antiquior
omnib'. q' ip'e ē ante omnia. & nouior
omnib'. q' ip'e idē est post omnia. sicut
post omniū initia. Ecce hic aperte
ostenditur q' nec locus nec temp'ib'
mutatur ul' mouetur deus. Spū-
alis aut' creatura p' tempus mo-
uetur. corp'alis uō. & p' tempus &
locum. **Quid sit mutari scdm**

Uari aut' p' tem-
pus ē uariari scdm q'itates
int'iores ul' ext'iores que sūt in ip'o
re q' mutatur. ut qm suscipit ual-
itudinē gaudij. doloris. scientie. ob-
liuionis. ul' uariationē forme. siue
alicuius q'itatis ext'ioris. hec enī
mutatio que fit scdm tempus. ua-
riatio ē qualitatis. q' fit i corpali

si quis dicit q' deus ubiq' est...

si quis dicit q' deus ubiq' est...

ut aucto in...

si quis dicit q' deus ubiq' est...

5. 1575
Horsland

uel si ^{mutabilem} mutatum. & ideo uocatur te-
pus. ^{quorundam} quorundam qui dicunt sic
corpora uero moueri loci non sunt locales.

De mutatione uero loci mag-
na inter ^{equivalentes} disceptatio
usatur. Sunt enim qui dicunt nul-
lum spiritum aliquo modo posse muta-
ri loco. ab omni ^{loco} spiritu locali uero
moueri uolentes. quoniam secundum dimensio-
nem tantum & circumscriptionem loci stare
asserunt. atque id solum locale uel in lo-
co esse dicunt. quod dimensionem recipit. &
distantiam in loco facit. & hoc dicit
augustinus. sensibile mutationem temporis
tantum spirituali creature tribuens loci uero
& temporis corporee. **hic respondetur**

Sed ut ^{supradiximus} diximus du-
plex dicitur res esse localis uel circū-
scriptibilis. uel quia dimensionem recipit.
& distantiam facit. uel quia loci termino
diffinitur. quorum utriusque uenerit cor-
porae creature. Alium uero tantum spi-
rituali. Nam ut ^{supradiximus} diximus cor-
poralis creatura ita est localis uel
circūscriptibilis quia terminatur diffini-
tione loci. & quia dimensionem recipiens
distantiam facit. Spirituali uero tantum
diffinitione loci eluditur. cum ita
sit alicubi. & non alicubi. sed nec dimensionem
recipit. nec distantiam in loco facit.
quod si multi spiritus essent hic. non concul-
tarent locum quo minus de corporibus
retineret. Ideoque augustinus attribuit mu-
tationem loci corpori non spiritui. quia licet
spiritus transiret de loco ad locum. non tamen ita.
ut dimensionibus circūscriptus in tem-
poratione sui faciat distantiam circū-
scriptum. sicut corpus. **Conclusio**

**ex predictis quod spiritus creati sunt locales
& circūscriptibiles quodammodo. sed**

uero in omni circūscriptibilis.

Sunt ergo spiritus creati in loco &
transirent de loco ad locum. & quo-
dammodo locales & circūscriptibiles.
sed non omni eo modo quo creature cor-
porae. Spiritus autem increatus qui deus
est. in loco quidem est. & in omni loco.
sed omnino inlocalis & incircūscriptibilis.
Vnde beatus Augustinus super lucam ait. Cum ad nos
angeli ueniunt sic prius ministerium
implent. ut tamen ante deum intus
per contemplationem assistant. quod & si
angelus est spiritus circūscriptus. sumus
tamen spiritus qui deus est incircūscriptus. e-
rit qui currit angelus quocumque. aut
stat. Ecce hic dicitur quod spiritus angelicus
circūscriptus est. spiritus autem qui deus est.
incircūscriptus est. Alibi & ambrosius
distantiam ostendens inter spiritum increa-
tum & spiritum creatum. dicit seraphim
de loco ad locum transire. ita inquit
in. l. d. t. dicit ysaias. quod missus
est unus ad me de seraphim. Et si
quidem spiritus missus dicitur seraphim ad u-
num. spiritus ad omnes. spiritus autem
in ministerio spiritus autem dicitur seraphim
de loco ad locum transire. non enim im-
plet omnia. sed est in loco. hic
aperte monstratur quod angeli quodam-
modo locales sunt. **Cum repetitione su-
priorum affirmat auctoritatem esse
esse ubique sine locali motu.**

Areamur itaque diuinam natu-
ram per immensitatem suam nusquam
desse. eamque solum omnino inlocalem & in-
circūscriptibilem. nullo modo eludi loco. sed
a fine usque ad finem attingere. non tamen
spatiosa magnitudine. non locali mo-
tu. sed immensitate atque immobili-
tate esse. Vnde augustinus ad dardanum ait.

Si in corpore loco
non est in loco

Si in corpore loco
non est in loco

Handwritten notes at the bottom of the page, including some faint sketches and illegible text.

uoluntate

aliud uelle quā uult. Tñ eius uoluntas nec alia. nec noua. nec mutabilis aliquo modo eē potest. Et si enī possit uelle q. nūq. uoluit. n̄ tñ nouit. nec noua uoluntate s̄ sempiterna tñ uelle potest. Pot enī uelle q. pot ab etno uoluisse. Habet enī potentia uolendi. n̄ ab etno. q. tñ nec modo uult. n̄ ab etno uoluit. **An deus possit facē**

U

Unc u. **aliquid melius q. fac.** Quid restat discutiendū utri melius aliquid deus possit facere qm̄ facit. Solent enī illi scrutatores dicē q. ea q. facit deus n̄ potest meliora facere. qz si posset facē n̄ faceret. inuidus eēt. n̄ sic sūme bonus. n̄ h̄ ex simili astuere conantur. Aut enī aug. in li. q̄tion. h̄cc. trū. Deus q. genuit. qm̄ meliore se genare n̄ potuit. nich̄ enī deo melius. debuit equalē. Si enī uoluit n̄ potuit. infirmus est. Si potuit n̄ noluit. inuidus. Ex quo sciat eēlem genuisse filiū. A simili uolūt dicē q. si pot deus rem meliore facere qm̄ facit. inuidus ē. Si n̄ ualeat huius similitudinis inductio qz filiū genuit de subā sua. Ideoqz si posset signere filiū eēlem. n̄ signet. inuidus eēt. Alia uero q. n̄ de subā sua facit. meliora facē pot.

Questio qua illi accantur. xxx

Utrū hic ab eis responderi de posco. cur dicant rem aliq. siue t̄ rerū uniuersitate. in qua maior s̄lūmatio expta ē. n̄ posse eē meliore q. est. siue ideo qz sūme bona ē. ita ut nulla oīo boni p̄fectio ei desit. siue ideo qz sūme maius

bonū q. ei desit. capē ipā n̄ ual. Si ita sūme bona dicitur. ut ei p̄fectio boni desit. iā creatura atozī eēt. Si uero ideo n̄ pot melior eē. qz bonū amplius q. ei desit capē ipā n̄ ualeat. iam h̄ ipm̄ nō posse defectiois ē. nō s̄lūmationis n̄ pot eē melior. si fiat capax melioris boni. q. ipē potest. qui eā fecit. potest ergo deus meliore tē facē q. facit. Vñ aug. sup̄ gen. Tale potuit deus hominē fecisse. qui nec peccare posset nec uellet. n̄ si tale fecisset. quis dubitet eū meliore fuisse. Ex p̄dictis stat q. pot deus n̄ alia facere q. facit. n̄ q. facit. meliora ea facere q. facit. **Utrū alio**

Utrū alio modo pot facē quā q. facit. potest ea facē q. facit. Si modus optationis ad sapiam optifias referatur. nec alius. nec melior eē potest. Non enī potest facere aliquid alit̄ ul̄ melius qm̄ facit. i. alia sapia ul̄ maiori sapia. Nich̄ enī sapientius pot facē qm̄ facit. Si uero referatur modus ad rem ipām q. facit deus. dicimus qz n̄ alius n̄ melior potest eē modus. n̄ scdm̄ hoc cedi potest. qz ea q. facit potest facē melius. n̄ alit̄ q. facit. qz quibz dā meliore modū pot exatē d̄p̄stare. n̄ quibz dā alit̄ Vñ aug. l. xij. li. de tri. dicit q. fuit n̄ alius modus n̄re liberationis possibilis deo qui om̄ia pot s̄ nullus alius n̄re miserie sanande fuit. uenientior. potest igitur deus eoz q. facit. qdā alio modo meliori. qdā alio

o eque bono. qdam & minus bo
facere qm facit. vt tm modus
detatur ad qualitate creature n
ad saplam creatoris. **Vtrū dō semp**

Rētra q possit omē q. olim po
ti solet utriū deus semp tuit.

Possit omē q. olim potuit. Qd quibz
dam n uidetur dicentibz. potuit de
us incarnari. & potuit mori. & re
surgere. & alia huiusmodi. q modo
n pot. & ita hūit potentiam q. mo
do nō hē. Vnde uidetur eius poten
tia iminuta. **Responsio. Sicut sep**
lat q aliquā lat. & semp uult. q. a
liquādo uult. ita semp pot. q. oli po

id qd diamus. q. sic tuit.

A omnia semp lat. que aliquādo
sciuit. & semp uult que aliquā uo
luit. nūq. aliq. sciam amittit. ul
uoluntate mutat. q. hūit. ita oīa
semp potest que aliquā potuit. nec
unq. aliq. potentia sua priuatur.
Non ē ergo priuatus potentia in
carnandi ul. resurgendi. licet n pol
sit modo incarnari ul. resurgere.
Sicut enī potuit olim incarnari.
ita & pot modo ēē incarnatus. i
quo euidē rei potentia monstrat.
Vt enī oli sciuit se resurrecturū. i
& modo lat se resurrecturū. nec est
alia scia. illud olim sciuisse. & hoc
modo scire. s. eadē oīo. Et sicut
olim uoluit resurgere. & modo re
surrexisse. in quo unius rei uolun
tas exprimitur. ita potuit oli nati
ti & resurgere. & modo pot natus
fuisse & resurrexisse. & est euidē rei
potentia. Si enī posset modo nati
& resurgere. n ēēt idē posse. Vnā enī
diuisoz. tempoz. diuis. plata tem

poribz. & diuisis aduincta adūbys ē
unde faciunt sensū. vt modo loqn
tes dicimus. iste potest legē hodie
cras aut dicemus. iste pot legisse
ul. potuit legere heri. ubi unius
rei monstratur potentia. Si autē
diuisis tempibz. loqnres euidē tem
poris ūbis & adūbys utamur di
centes hodie. Iste potest hodie legere.
& dicentes cras. Iste pot hodie legē
n item s. diuisa dicimus eum posse
facere. igitur deū semp posse
quicquid semel potuit. i. omne il
lam hēe potentiam q. semel hūit.
& illius omīs rei potentia. cuius
semel hūit. s. n semp posse facere
omē illud q. aliquā potuit facere.
pot quidē facere aut fecisse q. ali
qn potuit. Similit quicquid uo
luit & uult. i. omne qm habuit
uoluntate & modo hē. & cuiuscū
q. rei uoluntate hūit. & modo hē.
nō tm uult ēē uel fieri. omē q. aliquā
do uoluit ēē uel fieri. s. uult fuisse
uel fām ēē. Ita & de scia dei dicendū
est. **De uoluntate dei q. eētia dei**

est una & eīa. & de signis eius.

XLIV
Am de uoluntate dei aliquid pro
sensus nri in beatitudine dicendū ē.
Sciendū ē igitur qz uoluntas si
ue uolens de deo scdm eētiam dē.
Non est enī ei aliud uelle & aliud
ēē. s. omīo idē. Et sicut idē est
ei ēē bonū q. ēē deū. ita idē est ei ēē
uolente q. ēē deū. Nam uolūtas
qua semp uolens ē. n affectus ul
motus est. qui in deū cadere n pot.
s. diuina uisū. qua uolens ē dō.
& huiusmodi. **Qd licz idē sit deo**
uelle q. ēē. n tm pot dici deus ēē oīa
q. uult.

emilou

q. ali actus
hodie q. q.

ii dōm mō s. forte s. p. posse
de p. dico.

quicq. sciat sciat. q. sciat
na enī omī p. q. d. d.
sciat. q. s. p. q. d. d.
m. d. d. d.

in scio no m
gnocari.

scio. d. d. d. d. d. d.
m. p. s. s. s. s. s. s.
l. d. d.

E licet idem sit deo uelle q. ee.
non tñ dicendū est deū ee oīa
que uult. Qd quidā de dei uolun-
tate n̄ recte sentientes nobis obici-
unt dicentes. Si idē est deo uelle q.
ee. ergo cū dicimus deū uelle omīa
que facit dicimus eū ee omīa que
facit. Alioquin n̄ ibi illo. ubi idem
significatur q. significatur hoc
ūbo. ee. cū de deo dicitur. Et si ita est.
n̄ semp de deo dī. uelle scdm eētiam.
Si uero scdm eētiam n̄ dī aliqñ. quo
modo ergo dī de deo. Relatiue enī nū-
qm dī. Ad qd dicimus qz licet idē
penitus sit deo uelle q. ee. n̄ tñ pot
dici ee omīa que uult. sicut idē ē deo
ee q. scire. nec tñ sicut dī scire omīa.
ita quoqz potest dici ee omīa. **Quis
sit sensus hōz. dī. deus scit. ul. dī
uult. q. deus scit omīa. uel uult a-
liquid. q. quid de deo in hys p̄dicet.**

E t ubiqz deus dī scire ul. sci-
ens. q. uelle ul. uolens. hec de
deō scdm eētiam dicuntur. Cū enim
dī deus scit. ul. deus uult. siue deus
ē sciens. ul. uolens. eētiam diuina
p̄dicatur. q. deus ee enūciatur. Cū
autē additur omīa. ul. aliquid. ul. ali-
qua. q. dī. deus scit omīa. ul. uult a-
liquid. uel aliq. eētiam quidē diuina
p̄dicatur n̄ simpliciter. q. absolute. s̄
ita ut scīe que ip̄a eōmīa subiecta ee
monstrentur. q. uoluntati q. ip̄a eadē
ē aliquid. ul. aliq. subiecta ee dican-
tur. ut talis fiat sensus. Deus scit
omīa. i. deus ē cuius scīe que ip̄us
eētiam est omīa subiecta sūt. Simi-
lit̄ deus uult h̄ uel illa. i. deus ē cu-
ius uoluntati que ip̄e est. h̄ siue il-
la subiecta sūt. Volens. ergo siue ul.

le dī deus scdm eētiam. cuius
tas eētiam ē sempiterna. q. in
lis. licet ea uolentur. q. inleant q.
ei subiecta sūt. Que n̄ pot ee inle-
ta. nec mala. qz deus ē. **Qd dei uo-
luntas sūme bona causa ē omīa
q. naturalit̄ sūt. cuius cā n̄ est que
renda. qz nullā h̄t cā sit eterna.**

D Ec itaqz sūme bona uoluntas.
cā est omniū q. naturalit̄ sūt.
unt. ul. facta. siue futura sūt. que
nulla p̄uenta est cā. qz eētia ē. q. deo
qz cā ip̄ius q̄renda n̄ est. **hic dī q̄re**

Q ui enī eius cā n̄ est q̄renda.
deus cām q̄rit aliquid ma-
ius ea q̄rit. cū nich ea maius sit.
vñ aug. in li. xxx. iij. q̄stion. **Q**
q̄rit q̄re uoluerit deus mundū fa-
cere. cām q̄rit uoluntatis dei. Om-
nis autē cā efficiens maior ē eo qd
efficitur. nich autē maius ē uolun-
tate dei. Non ergo eius cā q̄renda
ē. qd in li. x. manicheos. Si qui dī. qz
runt. quid placuit deo facere celū q.
t̄ram. Respondendū est eis qui uo-
luntate dei nosse desiderant. causas
q. uoluntate dei scire q̄runt. qd uo-
luntas dei omniū que sūt. ip̄a sit
causa. Si enī h̄t cām uoluntas est
aliquid q. antecedit uoluntate dī.
qd nephas ē credere. Qui ergo dī
q̄re fecit deus celū q. t̄ram. respon-
dendū est illi qz uoluit. Voluntas
enī dei causa est celi q. t̄re. q. ideo ma-
ior ē uoluntas dei qm celū q. t̄ra.
Qui autē dicit q̄re uoluit facere
celū q. t̄ram. maius aliquid q̄rit
q. est uoluntas dei. Nichil autem
maius inueniri pot. Cōpescat se
ergo humana temeritas. q. id qd

de deo

q. sic. na. dicit. aliq. mō. p̄.
de. fecit.

q. h̄t q. cā ip̄e. q. ee. qd
aliquid qm ip̄e. q. ee. qm
h̄t. q. dī. uoluntate. p̄. eētia.
sūt.

ana carne in
os p̄os fecit
aha mīda in
bil. q. i. q. q. q.

... quere. ne id qd est non in
... auctoritate a
... voluntatis dei
... causa nulla e. rideo qrenda n est.
Uoluntas igitur est omnium.
... ut ait aug. in tno libro
... prima & summa causa e om
... motu. Nichil
... gubn aula sum impatoris egredi
... ineffabilem iusticiam.
... opatur q. uult omnip
... sapia. que pcedit a fine
... ad fine fortit. & disponit om
... nia suauit. & n solum ea q p seue
... admittunt. s. & ea que p rari
... inuoluunt euentu mira uiden
... defectus luminariu. &
... tremotus. & monstruosi aiantiu
... hys similia. quoz nich
... nisi dei uoluntate. s. plusq non
... placit uanitati
... causis alyis ea tribuere.
... uideri n possent supioze
... cam. uoluntatem dei.
... nisi dei uoluntas ca prima
... egritudinis. pmozo
... penaru. gratiu & retributiohu.
... unde ortum est
... q. uoluntas dei
... in scriptura ac
... uoluntate dei uariis
... locutio diuisa est de
... uoluntate. qz noie uoluntatis di
... Nam uoluntas dei

uere & pprie dz que in ipso est. & ip
us eentia est. & hec una est. nec m
ultiplicatē recipit nec mutabilita
tem. q̄ inexpleta eē n̄ potest. De q̄
ppha ait. Omnia quecuq; uoluit do
minus fecit. Et ap̄is. Voluntati
eius quis resistet. Et alibi. Ut p
letis q̄ sit uoluntas dei bona. & be
neplacens & p̄fecta. Et hec uolu
tas recte appellatur beneplacitū di
sive dispositio. **Ad scdm figurā di
ctū uoluntas dei. p̄ceptio. p̄hibi
tio. & siluū. p̄missio. optio.** & ad
pluralit̄ dicit scriptura uolunta
Aliq̄ndo uero scdm quā res.
dam dicendi figuram uolū
tatis dei uocatur. q. scdm pprietatē
n̄ est uoluntas eius ut p̄ceptio.
p̄hibitio. & siluū. necnō p̄missio. &
optio. Ideoq; pluralit̄ aliq̄n scrip
tura uoluntates dei p̄nunciat. Vn̄
ppha. Magna opa dñi. & om̄es
om̄es uoluntates eius. & n̄ sit n̄
una uoluntas dei. & n̄ sit n̄
tū dicit. uoluntas dei. & n̄ sit n̄
uariis modis ac p̄ diuisis accipit.
ut dictū ē. Ita & in p̄pha p̄ m̄tos
effectus misericordie & iusticie. p̄
dicit. & las dñi in et̄num cantabo.
& alibi. Iusticie dñi recte letificātes
corda. cū tñ in deo una sit m̄ia. una
iusticia. eadēq; sit m̄ia q̄ iusticia. &
diuina uilia. **Ute p̄ceptio & p̄hibi
tio & siluū dicuntur dei uolun
tate. & p̄ceptio & p̄hibitio & optio.**
atq; & siluū cum sint tria. dz tam̄
unūq̄q; eoz dei uoluntas. qz ista
sūt signa diuine uoluntatis. q̄ ad
modū & signa ut dicuntur. ita &
dilectionis signa dilectio appellan

... qd. h. n. admittit
... m. uol. p̄nt.

... uol. p̄nt. & p̄nt
... qd. uol. p̄nt.

... uol. p̄nt. & p̄nt
... qd. uol. p̄nt.

... uol. p̄nt. & p̄nt
... qd. uol. p̄nt.

... uol. p̄nt. & p̄nt
... qd. uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

... uol. p̄nt.

alia ubi. alia est hominis persona. qm utriusq; xpc & una yfona. Idem ad feliciant. Aliud dei filius. aliud hois filius. s; n; alius. Itē dei filius aliud ē patre. aliud de matre. Itē in li. i. de tri. Cum filius sit & ds. & hō. alia sua deus. alia homo.

Hec autē ut hys respondeat. in hunc modū determinant. qz cū dicitur aliud ūbum dei. aliud homo. siue alia sub. d. a. alia hō. aliū nature significatur xpc ē in qntū est hō. & aliū in qntū est deus. & aliud natura que ē hō. aliud natura que ē ds. ut enī ait iohēs damascen. in cōnū se & in altū. it unice sunt ad inuicē nature. neq; diuina distan te a ppria simplicitate. neq; hu mana aut zūsa in deitatis natu ram aut in nō existentia diuisa. neq; ex duab; una scā zposita na tura. Composita enī natura neu tri eaz; ex quib; zponitur natu ris hō usyon. i. zūsalis ē potest ex altis pficiens altū. ut corp; ex qtuor elemētis zpositū. nec ig nis nōiatur nec aer. nec trā. nec aq;. nec hoz; aliau hō usyon dē. Si ergo scdm hereticos xpc unius z posite nature post unionē existit. ex simplici natura zūsus ē in cō posita. & neq; patri simplicis na ture zūsus existenti. neq; matri ē hō usyos. & neq; deus neq; hō de nominabitur s; xpc solū. & erit h; nom. s; xpc n; psonē ipius nomē s; unius scdm ipōs zposite nature. Nos autē xpm n; unius zposite na ture dogmatizamus. & h; nom. s;

xpc psonē dicimus. n; monorossit i. uno modo dictū s; duaz; natura tū ē significatiū. s; deitatis & hu manitatis. Ex deitate autē & hu manitate dei pfectū eundē. ē & dicitur ex duab; & in duab; na turis zstremur. Sic ergo dē alius ē filius dei. aliud filius hois. alius est nature ut suū. ut tum est filius dei. alius & in qntū est filius hois. n; qd ipē filius dei & hois sit duo illa diuisa. i. due diuise nature. **Auctoritate zfirmat**

Hylarius in. p. li. de tri. ait. Cum non aliud sit filius hois. ne q; aliud filius dei. Verbu enī tam scm est. & cum qui filius dei ē ipē & hois sit filius. requiro quis in hoc filio hois glorificatus sit. Qui denē dicit nō aliud ē filiū dei. & aliud filiū hominis. ex quo pmit sa coloratur. & approbatur deitatis natio. **Alia & ūba auctoritatū ad**

Quod & notat ut determinet dictū est utriusq; xpc est & u na psona. mouere potest lectorem sicut & illud q; aug. dicit in. v. li. de tri. Quia forma dei formā serui accepit utriusq; deus. utriusq; hō. s; utriusq; deus pp accipientē deū. & utriusq; hō pp acceptū hoīem. Et illd q; idē ait in libro de bono pseueran tie. Qui fidelis ē in eo uerā huma nā naturā credit suscipiente dō ūbo ita sublimatā. ut qui suscepit & qd suscepit. una eēt in trinitate psona. assūptione illa ineffat. i. r faciente psonē unius in deo. & mine ueritate. Si autē qui suscipit

Itē in p. li. de tri.

Itē in p. li. de tri.

le. c. p. li. de tri.

Itē in p. li. de tri.

Itē in p. li. de tri.

et quod suscepit una est persona ergo
natura humana cum alio una est per-
sona. Sed per omnia ex tali sensu de-
fore traduntur ut utriusque dicatur esse
christus et una persona quia in utroque un-
um persona subsistit. Ita et sus-
ceptum cum suscipiente dicitur una perso-
na quia susceptum suscipienti est so-
ciatum in unitate persone. Ita quod
unitas persone permanet non ita ut
caro et anima sint deus quia ut ait
Ieremias. Verbum est deus et caro assump-
ta. Et Ambrosius in libro III de spiritu sancto
ait. Aliud est quod assumpsit et aliud
quod assumptum est. **Hic in idem au-**
toritate ponit que munitur uide-
re.
Sed autem huic sententiae
plurimum uidetur obuiare. ait na-
augustinus in libro 27 maximus. est u-
na persona est gemine subiecta quia et de-
us et homo est. nec tamen deus ut homo per huius
personae dici potest. et quia filius
dei deus antequam fuerit forma ser-
ui non est totus et carnis cum ho-
minumque carnis accedit. Et deus
dicitur non esse parte illius esse persone unde
uidetur illa persona non stare ex deo
et homine. Ad quod et ut illi dicunt illa
persona non ita stare ex deo et homine
quasi totum ex partibus. Ita enim partes
aliquis totus ueniunt ut ex
illis quod non erat constituitur. Non
autem sic humana et diuina natu-
ra in christo ununtur. Inexplicabi-
lis enim est istius unionis que non
est partium. Quod tamen nomine dei ubi
significari personam putant quia de
tali agerent personis quoniam nulla
trinitatis esse parte dicebant. sicut

pars istius persone non est deus. **In**
de persona intelligitur manifestum
est quia persona non est pars persone.
posita est diligenter sententia sed et
explanatio. cui in nullo et in mo-
dico obuiant auctoritates in ter-
cia sententia inducte. que in
deranda est. **In tertia sententia**
fit promissum postionum diligenter
et hac igitur sententia sic de-
ditur. deus filius hominis quia hominem acci-
pit. et sic dicitur esse homo quia hominem ho-
uit quia est huius hominem et homo factus
deus quia assumptus est a deo. et homo
est deus quia huius hominem est deus.
Cum ergo dicitur deus est homo et homo
predicatur ut persona et humanitas
et quia persona humanitas predicatur
Cassiodorus ostendere uidetur di-
ctum. factus est ut unum dixerim hu-
manitas deus qui in alio modo
ut carnis deus est non deus. Sed
tamen uideatur potest ut dicitur
deus filius humanitatis. id est de-
us humanitatis. uariis modis
nec non potest. Cum ergo dicitur
factus est per multiplex modo uideatur
fit intelligentia ut natura hu-
mana accipitur ut humanitas u-
bum esse iniquitate aut dignitas. nec
tamen inceptum esse humanitatis deum in
sequitur quia inceptum esse uideatur nec si deus
filius est humanitatis uideatur sequitur
quod factus est deum. Sicut et de aliis.
hodie iste cepit bonus esse homo. ut factus
est bonus homo. nec tamen hodie cepit esse
homo. ut factus est homo. **In**
idem dicitur et per dicitur
Secundum istum dicitur. et per dicitur
predicatus est deus deus.

scia sunt. i. omne creatura. vñ liquido
apparet ipm scm n ee p q scia sunt
omnia. et si scs n est. creatura n est.
Si aut creatura n est. euide ai patre
sute e. Omis eni suba q deus n est
creatura e. et q creatura n est deus
e. Si filius n euide sute e cuius
pat. ergo scia suba est. et si scia suba e.
no omia p ipm scia sut. At omia
p ipm scia sut. scia igitur suba n e.
s una ai patre i facta suba e. Item
in eode. Si ul filiu fecit pat. que n
fecit ipse filius. n omia p filiu facta
sut. At omia p filiu scia sut. ipse igitur
factus n est. ut ai patre faceret omia
que scia sut. Item in. li. xxx. iij. q
stionu. Dicitur creatura quicqd
fecit deus pat p filiu. qui n potest
appellari creatura qm p ipm scia
sunt omia. Ambros. in. i. li. de triu.
Olemus inquit creatura n ee dei
filiu. Audiuimus eni in euangelio
dnm mandasse discipulis. pdica
te euangelu uniuerse creature. Qui
uniuersam creatura dicit. nulla ex
capit. Et ubi sut qui creatura xpm
appellant. Nam si creatura eet.
sibi mandaret euangelu pdicari.
et subiect eet uanitati. qz testate
aplo. omis creatura uanitati sub
iecta e. Non igitur xpc creatura e
s creator. qui docende creature disci
pulis mandat officium. **De pfidia**

Rey hec fuisse p **et pna aru.**
fidia legitur. ut xpm creatu
tam fatetur. Ideo effusa sut aru
uiscera. atq cepit medius pstra
tus in facie ea quibz xpm negaue
rat feda ora pollutus. Hys alysq
pluribz testimonys instrumur

n detere fateri simpliciter xpm ee fac
tum ul creatura. s. addita detmia
tione recte dici potest. Ut si dicatur
scs scdm carne ul scdm homine
ut factura humanitati n deo at
tribuat. Ut eni ait ambz in. i.
li. de tri. Non deus scs est. s. deus dei
filius natus est. Postea uero scdm
carne ho scs ex maria est. **Quis e**
nim deus filiu suu factu ex muliere.
factu sub lege. filiu inquit suu. s.
no unu de multis. ai dicit suu ge
nerationis etne. pprietate signit.
postea factu ex muliere asseruit.
ut factura no diuinitati. s. assump
tioni corpali ascriberetur. Factu s
ex muliere dicit ip carnis susceptio
nem. Sub lege ip obseruantia legis.
genatio genationi n p iudicat. nec
caro diuinitati. Deus eni etnus i
carnationis sacramtu suscepit. n
diuiduus s unus. et in utroq un.
s. diuinitate et corpe. No eni alter
ex patre. alit ex uirgine. s. idem. alit
ex patre. alit ex uirgine. qui factus
e scdm nre susceptione nature. No
scdm etne subam uite. q. legimus
primogenitu et unigenitu. primo
genitu qz nemo ante ipm. unige
nitu qz nemo post ipm. Et hys
euidet traditur qua intelligen
tia accipiendu sit. Cum dz xpc
scs. ul simpliciter. ul ai additamento.
ut factura. s. ul creatura no ad
assumentem deum. s. ad assumptu ho
mine referatur. In deo eni crea
re no potest. ut ambz ait in. li. i.
de tri. Niquid dicto scs e xpc.
Niquid de mandato creatus est.
xpc. Quomodo aut creatura ee

usq; ad. m. mor. a. crucis. Propt
 qd & deus exal. il. & dona. il. no. q.
 est sup omē nom. Apce dicit ap.
 xpm p̄ea exaltatū p̄ impassibilita
 tis glām. qz ē humiliatus p̄ pas
 sionis obediām. humilitas ergo
 passionis meritū fuit exaltatio
 nis. & exaltatio p̄mūū humiliatū.
 Vñ aug. exponens p̄missū capi
 tulū ait. Vt xpc resurrectione cla
 rificaretur. prius humiliatus ē
 passione. humilitas claritatis ē
 meritū. claritas humilitatis ē p̄
 mūū. S; hoc totū sc̄m est. in forma
 serui. In forma enī dei semp fuit ē
 & erit claritas. Item ambz. uē ca
 pitulū tractans ait. Quid & qm
 tum humilitas mēat. ar. hic ostē
 ditur. hys testimonijs euē. s.
 fit. q. xpc p̄ hūilitatē & obediām
 passionis. meruit clarificationē
 corporis. nec id solū. s; & impassibi
 litatē aīe. Anima enī ip̄ius ante
 mortē erat passibilis sicut caro
 mortalis. s; post mortē mīto hu
 militatis & aīa impassibilis fca ē
 & caro immortalis. Vtū aut aīa
 sit fca impassibilis q̄ndo caro fca
 est immortalis. s; ip̄o resurrectionis
 monito de auctoritate nobis certū
 n̄ est. S; ut mox post carnis sepa
 rationem anima impassibilitate do
 nata est. aut i resurrectione q̄ndo
 caro reflozuit. **Et a. ex. p. m. m.**
ut xpc suū **hoc dicit p̄ passionē**
Et lo
pat.
s; & ab ip̄a
fcs est. p̄ ca
has uirtute

dine fuit sicut. **et dicitur. a**
 bi tñ meruit q̄ntū p̄ m̄m
 ty tollerantiā. Tanta enī pleni
 tudo sp̄ualū karismatū in eo fu
 it q. in eis p̄ficere n̄ potuit. **et dicitur**
 melior ip̄ius aīa fieri n̄ potuit
 qm ab initio sue editionis exort
 qz p̄ficere in meritis n̄ ualuit. **ut**
 enī greg. ait. Non hūc omīno
 xpc iuxta aīe meritū quo potuit
 set p̄ficē. In m̄bris aut q̄ nos su
 mus cotidie p̄ficiat. **Pro** ergo plu
 meruit sibi p̄ crucis patibulū q̄
 a reptione meruit p̄ grām uir
 tutū. Non igitur p̄ficat sc̄m aīe
 meritū q̄ntū ad uirtutē meriti
 p̄ficat tñ q̄ntū ad nūm meritor.
 pla enī hūit mīta in passione q̄
 in reptione s; maioris uirtutis
 n̄ existerunt in mēdo pla. q̄ aī
 fuerat paucaora. Meruit ergo a
 reptione n̄ modo grām impassibi
 litatis & immortalitatis corporis. s;
 & impassibilitatē aīe. **p̄ quōd.** p̄
 obediētiā & uoluntatē p̄fectā. q̄
 n̄ tunc p̄mūū hūit. nec maiore
 ai pati cepit. & mari. obediens enī
 p̄fecte & bonus exort sc̄m hūien
 ex quo fuit is. **Habuit igitur**
 nūm. **q̄a aliqd bonū in se uol**
 q̄ n̄ hūit ante. **q̄d igitur**
 ut uirtuoz fuit q̄m ante.
 melior fuit. qz n̄ sanctioz
 nō grā accumulatioz. **Nec & beator**
 fuit in dei retemplatione in quo p̄
 apue beatitudo consistit. **Potest tam**
 dici in hoc fuisse beator. qz ab oī
 miseria immunis. **ex quo nequit**
 inferri simpliciter qd beator fuit.
et eo q̄ scriptū ē. bonauit il. no. q.
ē sup oōn.

dicens. Data est michi omnis potestas in caelo et in terra. Non quod tunc primo accepit. Sed quod ante habebat. tunc manifestata est potestas. Ceterum ambrosius dicit nom[in]i illud donati esse deo non homini. et videtur secus videtur. superbiae oppositus augustinus intelligentia non obuiat licet diuina sapientia. Nam ambrosius de naturali donatione id dictum intelligit. qua eternaliter patet generando deo dicit filio nom[in]i. quod est super omne nomen esse deum per naturam. quod genuit ab eterno filium plenum et equalem sibi deum. quod cum nom[in]i apostolus pro passio[n]is obedi[m]iam christo donati dicit. sed premissis locutionis modo accipien[dum] est. **Et tunc sine omni merito**

Si uero queritur **hinc potuit** currit christus illa immortalitatis et impassibilitatis gloriam et non solum dei manifestationem sine omni merito hinc potuit. sane dicit potest quod humana natura ita gloriam suscipere potuit. sicut in resurrectione exivit. sicut suum et aliter hinc manifestare potuit. sed homo passibilis esse non potuit sicut fuit. et ad illam gloriam sine merito puenire potuit. quidē puenire ad illam sine merito passionis. quia potuit supra mortalitatem immortalitatis gloria uestiri. sed non sine merito iusticie et caritatis aliamque uirtutum. Non enim homo esse potuit. in quo plenitudo virtutum et gratie non habuerit. Nec potuit alicuius glorie puenire. quin p[er] seal[iter] igitur has virtutes totaliter om[n]i[n]e passio[n]e

stans

[Faint, illegible text on the left page, possibly bleed-through or very faded script.]

[Small marginal note in the top right corner.]

[Small marginal note in the middle right margin.]

[Small marginal note in the bottom right margin.]

aliqua de ordine caritatis...
p[ro]p[ri]u[m] e[st] nos a[li]us debere...
q[ui]a om[n]es ho[m]i[n]es u[el] uol[un]t[ate]...
amplius anima[m] a[li]us ho[m]i[n]is q[uam]...
corpus n[ost]ru[m]. In...
q[ui]a diligend[us] s[un]t...
p[ri]us p[ro]p[ri]e s[un]t...
q[uo]d nos s[un]t...
e[st] q[ui]a...
intra nos e[st] ubi ordo dili-
gendi insinuari uidetur ex r[ati]o[n]e
num[er]ationis. Non est aut[em] aptu[m]
utri[us] om[n]es ho[m]i[n]es p[ar]it[er] debeat[ur]
diligere & t[ame]n q[ui]a nos u[el] min[us]?

An om[n]es ho[m]i[n]es p[ar]it[er] diligendi s[un]t.

Quod & sup[er] hoc sepe mouetur
q[ui]a q[ui]a p[ro]p[ri]e faciunt sc[ilicet]
illa uari[etate] plura. Quidam eni[m] tra-
dere uidentur q[uo]d p[ar]i affectu om[n]es
diligendi s[un]t s[ed] in effectu. i. in ex-
hibitione obsequij distinctio ob-
seruanda sit. v[er]u[m] aug[ustinus]. Om[n]es ho[m]i[n]es
eque diligendi s[un]t s[ed] cu[m] om[n]ib[us] pro-
desse n[on] possis. h[uius] p[ro]p[ri]e r[ati]o[n]e
lendu[m] est q[ui]a p[ro]p[ri]e & temp[or]e
u[el] q[ui]a oportunitatib[us] &
strictus tibi q[ui]a quada[m] sorte iun-
guntur. p[ro]p[ri]e sorte eni[m] h[ab]endum e[st]
quo quisq[ue] tibi temp[or]al[ite]r colliga-
tus adheret. ex quo eligis p[ro]p[ri]e
illi dandu[m] e[st]. Idem. sup[er] epl[istol]am ad
galathas. Op[er]emur bonu[m] ad om[n]es.
maxime aut[em] ad domesticos fide-
id est ad xp[rist]ianos. Om[n]ib[us] enim
p[ar]i dilectione uita e[tern]a optanda
est. & si n[on] om[n]ib[us] eade[m] possit exhi-
beri dilectionis officia q[ui]a s[un]t max-
ime s[un]t exhibenda. q[ui]a s[un]t inuicem
m[em]bra. qui h[ab]ent eunde[m] p[ar]te[m] h[uius]
alysq[ue] testimonijs i[n]tuitur qui
dicunt om[n]es ho[m]i[n]es p[ar]it[er] diligendos

et caritatis effectus. s[ed] n[on] op[er]is exhi-
bitione differentia. **Que h[uius] repug-**

Quibus obuiat **nam uidentur.**
illud p[re]ceptu[m] legis de diligen-
dis parentib[us]. **H**onora p[atr]e[m] tuu[m]
& mat[re]m ut sis longeuus sup[er] tra[m].
Vt quid eni[m] specialit[er] illud p[re]ceptu[m]
de parentib[us] nisi maiori dilectione
forent diligendi. s[ed] hoc illi referen-
dum dicunt ad ext[er]ior[um] exhibito-
nem. in qua p[ro]p[ri]e s[un]t p[ar]en-
tes. v[er]u[m] honora dicit n[on] dilige. Ob-
uiat & illis q[uo]d ieronimus sup[er] e-
zechiele ait. s[ed] ut ordine caritatis
sicut scriptu[m] est. ordinauit in me
caritate[m] post om[n]iu[m] p[ar]te[m] deum.
carnis quoq[ue] p[ar]e[m] diligatur. & ma-
ter. & filius & filia. frat[er] & soror.
Amb[us] quoq[ue] diligendi exprimens
ordine[m] sup[er] illud canticor[um] ordina-
uit in me caritate[m]. i. cap[itu]l[um] ait.
multo[rum] caritas inordinata est.
q[uo]d in p[ri]mo est ponunt t[er]tiu[m].
u[el] q[ui]a. p[ri]mo deus diligendus
e[st] sc[ilicet] p[ar]entes. inde filij. post do-
mestici. qui si boni s[un]t malis fili-
is p[ro]p[ri]e s[un]t. s[ed] h[oc] d[omi]n[us] i[n] eu[n]-
gelio ad cuiusq[ue] dilectione[m] p[ro]p[ri]e
ponit. Diliges d[omi]n[u]m deu[m] tuu[m] ex to-
to corde. & ex om[n]ib[us] uirtutib[us] tuis. & p[ro]-
xi[m]u[m] tuu[m]. Et inimicos n[on] ex to-
ta uirtute n[on] sicut te p[ro]ximu[m]. s[ed] simpl[ite]r
sufficit eni[m] q[uo]d diligimus & n[on] odio
habetimus. Ecce ex p[ro]missis apte
insinuatur q[uo]d in affectu caritatis
distinctio sit h[ab]enda. ut differenti af-
fectu n[on] p[ar]i ho[m]i[n]es diligamus. Et
a[n]t[ea] om[n]ia de[us] sc[ilicet] nos ip[s]os. t[er]tio
p[ar]entes. inde filios & fr[atr]es. post do-
mesticos. demu[m] inimicos diliga-

ce h[oc] dicitur
ap[er]ta s[un]t.

h[oc] dicitur
ap[er]ta s[un]t.

h[oc] dicitur
ap[er]ta s[un]t.

h[oc] dicitur
ap[er]ta s[un]t.

mus. Si inquitur... que de...
ne dilectionis sup... tur ee refe
renda ad opum exhibitione que
different proximo exhibenda sunt
primo parentib; inde filijs post
domesticis. demul inimicis. Deum
uero tam affectu qm obsequij
exhibitione an omia diligendū.

**Ad aliqui eoz de tradit tm pa
mos qntu nos debere debere dilige**

Dvoz q nonnulli tradit af
fectu caritatis tm proximos
ee diligendos qntu nos ipsos diligi
mus. q. 2 firmant auctoritate au
gustini qui ait. Nec illa ia qstio
moueat qntu caritatis fci deira
mus ipendere qntu deo. Incōp
bilis plus deo qm nobis. fci uo
qntu nobis. Nos aut tanto u
magis diligimus qnto magis
diligimus deū. Ex h; 7 pmissis
testimonijs augi asserunt omēs
hoies parit diligendos a nobis.
7 tm qntu nos. deū aut plus qm
nos. corpus uero nrm minus q.
nos. ul proximos. Nec ienumerato
ne pmissa qntu diligendoz ordi
nem diligendi assignari dicunt.
s; tm que sūt diligenda. **Scdm a**

uos nō pari affectu omēs diligen

Aerū qz pmissa ū di sunt
ba ambrosij ordinē diligen
di scdm affectū magis qm scdm
effectū diligent intuentib; expli
care uidentur. n̄ indocte aly dicit
n̄ modo i exhibitione opis: s; 7 i
affectu caritatis ordinē differen
tem ee statutū. vt ante omnia
diligamus deū. scdm nos. tertio pa
rentes. qnto filios ul frēs. 7 hui

modi... domesticis demul in
imicis. Inimicis aut dicit parit
omēs ee diligendos 7 par dilectio
ne omib; uita obranda 7 tra acci
pi pot. ut uirtas n̄ effectū
referat. ad modū qm uirtas
qz caritate omib; opit. dicit
ut paria bona mereantur. sicut
apls dicit. Volo omēs modis
sicut me. optanda. dicitur. n̄
by pfectio maiorz uirtutū. n̄
pfecti. 7 sic parit mē. n̄
tudine ul pari dilectione. n̄
dilectione omēs diligendi sunt.
7 q. ait. ut tm diligamus frēs
qntu nos. ita intelligi potest.
ad tm bonū diligamus frēs. n̄
qntu nos. ut tm bonū
mus in eūitate qntu nobis.
7 si n̄ tanto affectu. ul uo qntu
similitudinis ē nō qntitatis. **Om**

o de parentib; malis 7 alijs bonis.

Olet 7 qm si parentes n̄
mali sunt. uel filij. uel frēs.
an magis ul minus diligendi
sunt alijs bonis hac rōne nobis n̄
copulatis. videtur q. magis sunt
diligendi boni qui nobis carne
n̄ sunt zunchi qm mali carne
zunchi. qz nobis sūt zunchi corde
7 glutino caritatis. Sanctior ē
enī copula cordū q. cozpoz. Vn
beda. de illis ūbis dñi. Mat mea
7 frēs mei. by sunt qui ūbum dei
faciunt. ait. Non inuicio te neg
ligit matre. nec mat negatur
q. 7 de cruce agnoscitur. s; religi
osiores monstratur. copule men
tium q. cozpoz. Verumtm̄ late
broza qstio ē hec. nec a nobis ple

no' reuereri eadem. In futuro
 uero faciet nos reuereri. qm non
 timebimus separ. ul' offendere.
 Non ergo metus seprionis uel
 offensionis nunc e in angelis. l'
 a'aly scis. nec in nobis erit in fu-
 turo. s' reuerentia. q' est mixta cu
 iubiectioe dilectio. que e in xpo
 fuit. sicut dicit apls in epla ad he-
 breos loqns de xpo. qui exauditus
 est p sua reuerentia. Quidam tm se-
 curdu effectui timore in xpo e
 in angelis tm ee extendunt.

Plena timorū distinctio.

Et qz de timore tractandi
 occurrit nobis locus. scien-
 du est qtuor ee timores. s' mūn-
 danū. siue humanū. seruile. iūci-
 al. castum. s' hiale siue a-
 micalē. Humanus timor e ut
 ait cassiodorus. qndo timemus
 pati p'ia'la carnis. ul' p'dere bona
 mundi. q' delinquimus. hic ti-
 mor malus e qui in primo gra-
 du cu mundo deseritur. q' dñs p-
 hilet in eu'ngelio dicens. Nolite
 timere eos qui occidunt corpus
 e. Timor aut seruilis e ut ait
 aug. cu p timore gehenne stinet
 se ho a peccato. quo p'sentis iudicij
 e penas meruit. e timore facit
 quicquid boni facit. n timore a-
 mittendi e'ternū bonū q' n amat
 s' timore patendi malū q' formi-
 dat n timet n' p'dat amplexus pu-
 cherrimi sponsi. s' timet ne m'ca-
 tur in gehennā. Bonus e iste timor
 e utilis. ret insu'ctus p quem

incipit qd dicitur eum amare et
 sic incipit seruilis timor excludi
 a caritate. e succedit deinde u'roz
 castus siue amicalis quo time-
 mus. ne sponsus tardet. ne disce-
 dat. ne offendamus. ne eo care-
 amus. Timor iste de amore ue-
 nit. ille uide seruilis e utilis. s'
 n pmanens in etnum. ut iste ti-
 mor diuinus comes e p omes
 gradus. **Collectio predictoz.**

At tunc qd q' uoz hic
 distinguuntur timores cu
 sup dicit beda duos ee. s' beda
 humanū timorē p'misit. e no-
 mine seruilis duos quos hic di-
 stinximus eplexus fuit. s' seru-
 lem. e initialē. amicalē uero
 castū dicit. Aug. quoq' seruile e
 castū timorē apte discernit dū
 epla ad romanos illū locū expo-
 nit. Non enī tm accepistis spm
 seruitutis tm in timore. s' acce-
 pistis spm adoptiois filioz dei tra-
 dicens. Duo timores hic insinua-
 tur. unus qui est i'pfecta carita-
 te. s' timor castus. alē qui n est
 i caritate. i. seruilis. i quo q'uis
 deo credatur n tm in deū. e si se-
 nū fiat. n tm bñ. Nemo enī in-
 uitus bñ facit. e si bonū e q' fa-
 cit. **De casto e seruili plenius a-
 git tangens interdū de initiali.**

De his eisdē timoribz loq'
 disputat dicens. Ceper
 aliquis credere die iudicij. si cep-
 credere cepit e timē. s' q' adhuc
 timet nondū h't fiduciā in die

Aug. Augustinus

Aug. Augustinus

caritas. Si perfecta in illo caritate
 si timeret. Perfecta enim caritas perfec-
 tam faceret iusticiam. et non haberet que
 timeret. Immo haberet que desideraret
 ut inleat iniquitas. et ueniat
 regnum dei. Ergo timor non est in cari-
 tate. Sed in qua caritate non incho-
 ata. In qua ergo in perfecta. Per-
 fecta inquit caritas foras mittit
 timorem. ergo incipiat timor. quod ini-
 tuum sapientie timor domini. Timor quasi lo-
 cutus parat caritati. Cum autem ceperit
 caritas habitare pellitur timor qui
 ei parauit locum. Quoties enim illa
 crescit. ille decrescit. et quoties illa
 fit interior. timor pellitur foras.
 maior caritas. minor timor. mi-
 nor caritas. maior timor. Si autem
 nullus est timor. non est qua incipit
 caritas. Sicut uidemus per setam
 introduci filium quando aliquid sursum
 prius intrat seta. nisi exeat non
 succedit filium. Sic timor primo
 occupat mentem. non autem ibi rema-
 net timor. quod ideo intrat ut intro-
 duceret caritatem. **Quid uidetur per**
est autem alia dictis aduersari.
Sententia que uidetur huic
 etiam esse si non habet primum intellecto-
 rem. Dicitur enim in psalmo. Ti-
 mor domini castus permanet in se. et
 eternum quedam timorem nobis
 ostendit. scilicet castum. quod si ostendit il-
 le nobis eternum timorem nunquam et
 dicit illi epistola ista. que dicit. Timor
 non est in caritate. sed perfecta caritas
 foras mittit timorem. hoc enim
 dictum est per iohannem. illud dominum est per
 dauid. sed nolite alium putare esse

eum. Si unus flatus intrat in
 duo tibiae. non possunt unius que im-
 plere duo corda. et agitare duas
 linguas. Si spiritu uno. et uno fla-
 tu implete due tibiae resonant. im-
 plete due lingue spiritu dei. dissona-
 re possunt. Immo est ibi quedam
 resonantia. e quedam concordia. sed
 auditorem desiderat studiosum non
 ociosum. Ecce moritur duas lingas
 spiritus dei. et audiamus ex una. ti-
 mor non est in caritate. Audiuimus
 ex alia. timor domini castus perma-
 net in se. Quod est dissonantia.
 non. Excute aures. intende meis
 diam. non sine causa hic addidit castus.
 illic non addidit. quod est timor aliquis
 qui dicitur castus. est autem alius timor
 qui non dicitur castus. discernamus. et istos
 duos timores et intelligamus reso-
 nantiam tibiae. et uocemus
 nimus. Attendat caritas uiam.
 Sunt homines qui propter timorem de-
 um ne mittantur in gehennam. ne
 forte ardeant cum dyabolo in igne
 eterno. ipse est timor qui introducit
 caritatem. sed sic uenit ut exeat. Si
 enim propter penas times deum. non dum
 amas quod sic times. non bona deside-
 ras sed mala cauens. corrigis te et
 incipis bona desiderare. cum bona de-
 siderare cepis erit in te timor castus.
 Quid est timor castus. timere ne
 amittas ipsa bona. timere deum ne
 recedat a te. Cum autem times deum ne
 te deserat presentia eius amplec-
 teris eum. ipso facti desideras. **Quomodo**
distent duo timores per similitudinem
Non duarum mlierum ostendit.
 potes melius explat. que non

Si ex eo quod
 mala cauens

... et ut utrosque suos amores quod
 ... duas mulieres mariti
 ... quum una et istas uolen
 tem facere adulterium. s. timet ne
 dampnetur a marito. Timet ma
 ritum quod adhuc amat nequitiam.
 huic non est grata s. onerosa ma
 riti presentia. et si forte uiuit nequit
 timet maritum ne ueniat. Tales
 sunt qui timent diem iudicii.
 Fac etiam amare uirum. debere il
 li castos amplexus. nulla se adul
 terina immunditia maculare uelle.
 Ita optat presentiam uiri. illa timet
 et illa timet. Jam ergo intrigent
 que timeant. illa dicet timeo ui
 rum ne ueniat. illa dicet timeo ui
 rum ne discedat. illa dicet timeo
 uirum ne dampnet. illa dicet ti
 meo uirum ne deserat. Pone hec i
 aia et inuenis timorem. quod foras
 mittit caritas. et alium timorem
 castum permanentem in seculo seculi. Il
 lum timorem perfecta caritas foras n
 mittit. Quia ille timor tormen
 tum habet. torquetur et scientia peccatorum. non
 dum facta est iustificatio. est ibi quod titil
 lat mentem quod pungat. quod stimulet
 stimulat ille timor. s. intrat ca
 ritas que sanat quod uulnerat
 timor. timor castus facit securi
 tatem in aia. Audiuimus duas ti
 bias resonantes. illa de timore dei
 dicit. quo timet anima. ne dampne
 tur. illa de timore. quo timet a
 nima ne deseratur. ille est timor
 quod caritas excludit. ille est timor
 qui permanet in seculo seculi. Ecce
 in his uerbis predictis apte ostendit
 magis qui sit timor castus et quis

... et qualiter differunt
 quum et uitalis timor
 ... qui nec ex toto est seruus
 nec ex toto alius. s. tang. me
 aliquid de serulo. et aliquid de ca
 sto timore habet. Facit enim seruire
 parit timore pene. primum amore
 iusticie. per quod timemus puniri. et
 timemus offendere. Iste timor
 est in inchoata caritate non in ser
 ta. et quantum crescit caritas. tantum
 decrescit iste timor quantum a pe
 rum pene. et quantum ad id quod facit
 timere penam. et quantum ad tormentum
 et scientie nam quanto diligimus. **magis**
 tanto minus timemus. Iste ti
 mor notatur in illis uerbis augu
 ubi non negat timorem esse in cari
 tate inchoata s. perfecta quod non pos
 set dici de serulo. Quia ut ipse
 super dicit. serulis timor non rema
 net ueniente caritate. nec incho
 caritas nisi prius ille timor ex
 at. nec in illo timore aliquis cre
 dit in deum. et si credat deo nec be
 nefacit. et si bonum est quod facit. Non
 est ergo timor ille in caritate etiam
 inchoata. quod omnis qui carita
 tem habet licet non perfecta. et in deum
 credit. bene et bona facit. Quare
 serulis non est timor ille quod in ca
 ritate inchoata fore desinit. et
 quod crescente caritate decrescit dicit
 s. ille est timor initialis quod non ne
 gat esse in caritate. nisi perfecta
 sit. **Quod timor serulis et initialis
 dicitur initialis sapientie. s. differunt**
 Sciendum tamen est quod utrumque ti
 mor. s. serulis et initialis
 in scripture diuisis locis dicitur initialis

magis

... et qualiter differunt
 quum et uitalis timor
 ... qui nec ex toto est seruus
 nec ex toto alius. s. tang. me
 aliquid de serulo. et aliquid de ca
 sto timore habet. Facit enim seruire
 parit timore pene. primum amore
 iusticie. per quod timemus puniri. et
 timemus offendere. Iste timor
 est in inchoata caritate non in ser
 ta. et quantum crescit caritas. tantum
 decrescit iste timor quantum a pe
 rum pene. et quantum ad id quod facit
 timere penam. et quantum ad tormentum
 et scientie nam quanto diligimus. magis
 tanto minus timemus. Iste ti
 mor notatur in illis uerbis augu
 ubi non negat timorem esse in cari
 tate inchoata s. perfecta quod non pos
 set dici de serulo. Quia ut ipse
 super dicit. serulis timor non rema
 net ueniente caritate. nec incho
 caritas nisi prius ille timor ex
 at. nec in illo timore aliquis cre
 dit in deum. et si credat deo nec be
 nefacit. et si bonum est quod facit. Non
 est ergo timor ille in caritate etiam
 inchoata. quod omnis qui carita
 tem habet licet non perfecta. et in deum
 credit. bene et bona facit. Quare
 serulis non est timor ille quod in ca
 ritate inchoata fore desinit. et
 quod crescente caritate decrescit dicit
 s. ille est timor initialis quod non ne
 gat esse in caritate. nisi perfecta
 sit. Quod timor serulis et initialis
 dicitur initialis sapientie. s. differunt
 Sciendum tamen est quod utrumque ti
 mor. s. serulis et initialis
 in scripture diuisis locis dicitur initialis

diligenti adnotandis loca scriptu-
 rae dicitur et dicitur quod dicitur
 de qua dicitur et dicitur dicitur
 seruis intuitu sapientie et ex alia
 initialis. Seruis enim dicitur dicitur in-
 titium sapientie quod parat locum sapi-
 entie. et dicitur ad sapientiam. sed tamen
 remanet a se ea. imo foras exit.
 Initialis uero dicitur intuitu sapientie
 est in inchoata sapientia. quod cum quis
 hinc incipit sapientiam et caritatem
 hinc incipit. unde et est quod utitur
 timor dicitur initialis quod inuenitur p-
 teris per diuisa loca scripture. utitur
 et timor interdum dicitur seruis. quod
 et utitur initialis qui est in caritate
 inchoata aliquid habet de seruis. et
 angore pene sicut et aliquid habet
 de casto. sed quod timet offendere ac
 separari. **De hoc quod dicit augustinus ca-**
llud quod dicitur timore esse eternum.
 quod diligentem est adnotandum quod in
 superioribus augustinus dicit castum timorem
 esse eternum. per quod affirmatur pre-
 missa sententia. sed quod spiritus timoris
 erit in futuro sicut et alia dona
 spiritus sancti. sed non habebit omnem illius usum
 quem modo habet. faciet enim tunc nos
 reuereri deum. non timere separari uel
 carere. Fuit ergo et in christo timor
 ille. sed iuxta usum illius quem habe-
 bit in futuro in sanctis. non enim timuit
 christus separari uel offendere deum. sed eum pro
 omnibus reuerentus est. **An timor**
pene qui fuit in christo fuit seruis
ut initialis ut ali-
quod fuerit in christo timor pene.
 queritur an iste timor fuit mun-
 danus uel seruis. uel initialis.

Ad quod dicitur nullum timorem
 in christo quod mundanus malus est
 et dicitur dicitur et primo gradu
 mundo deseritur. Seruis uero
 initialis in perfecta caritate non est.
 Nullus ergo timor istorum fuit in christo.
 Quis ergo fuit timor ille quo
 penas timuit. Potest timor il-
 le naturalis dici siue humanus
 qui omnibus hominibus inest quo horre-
 tur mors. ac formidatur pena.
 et dicitur timor iste naturalis. non quod
 accesserit homini ex natura sed quod pri-
 us fuit instituta. quod non fuit iste ti-
 mor secretus homini. nec de bonis na-
 turalibus. sed quod ex corrupta natura
 per peccatum hominibus aduenit. cui
 corruptio inoleuit tanquam esset
 naturalis. et est iste timor effec-
 tus peccati. ut predictum est. **¶**
¶ differant sapientia et scientia. ¶
¶ **P**ost predicta diligenter et sice-
 randum est in quo differat
 sapientia a scientia. de hoc augustinus ita
 ait. Philosophi disputantes de
 sapientia diffinierunt eam dicentes. Sa-
 pientia est uerum humanarum diuina-
 rumque scientia. Ego quoque utranque re-
 rum cognitionem. et humanarum diu-
 narumque sapientiam et scientiam dici pos-
 se non nego. Verum iuxta distinctionem
 apostoli qua dicit. Alii datur sermo
 sapientie. alii sermo scientie. Illa distinctio
 diuidentia est ut uerum diuinarum cog-
 nitionis sapientia proprie nuncupetur hu-
 manarum uero uerum cognitio proprie scientie
 nomen obtineat. Necque uero quicquid
 scientie potest ab homine in rebus humanis
 ubi plimum superuacue uanitatis
 et noxie curiositatis est huic scientie tribuo.

✠ ✠ ✠ ✠
 Sicut oritur unum subiectum
 in rebus humanis
 et noxie curiositatis est huic scientie tribuo.

qz hoc dicit hō loqui q. aīo gerit
sive illud uerū sit sive putetur
n̄ sit. Vbi enī ideo instituta sunt
n̄ ut p ea hoīes inuicē fallant s̄
p ea in aliū noticiā suas cogita
tiones ferant. Vbis s̄ ut ad falla
ciam n̄ ad q. instituta sūt p̄m̄ ē.
Nec ideo ē ullū m̄dātū est nō pu
tandū ē p̄m̄. qz possumus alicui
aliquā p̄dē. ^{si sciam} m̄dātū. Possumus e
nī ut p̄dētū ē furando ⁊ adulte
rando p̄dē. ^{si sciam} m̄dātū quoz non
tunc t̄m̄ ē possumus dicē q̄ndo
aliquis leditur. Cū enī a sciente
d̄ falsū m̄dātū ē. sive quis si
ue nemo ledatur. Ecce ex hys cō
stat om̄e m̄dātū ē p̄m̄. n̄ t̄m̄ de
om̄i m̄dātio illud accipiendū ē.
P̄des om̄es qui loquuntur. ^{si de p̄m̄} m̄dātū.
nec illud. os qd̄ m̄dātū. oc. aīam.
Nec om̄e m̄dātū isto p̄cepto phi
leri uidetur. nec p̄missa descripō
ne m̄dātūm loci includi. ^{si de p̄m̄} Vbi t̄m̄
illud ⁊ sciendū. ^{si de p̄m̄} p̄m̄dātū uel
ē q. i quibz d̄ rebz magno ma nō.
lo. ⁊ quibz d̄ puo. in quibz d̄ n̄llo
fallimur. In quibz d̄ rebz nich̄ in
terest ad capescendū dei regnū. u
trū credantur an nō. ul' utriū uera
putentur an falsa. sive sint sive
nō in hys errare. ⁊ aliud p̄ alio
putare. n̄ est arbitriū ē p̄m̄.
⁊ si est minimū atqz leuissimū.
⁊ sūt uera q̄ uis n̄ uideantur. q̄
nisi credantur. ad uitā et̄nam n̄
potest pueniri. Et licet error in
maxima cura cauendus sit. nō
modo in maioribz s̄ ⁊ in minoribz
rebz nec nisi rerū ignorantia
possit errare. n̄ est t̄m̄ ⁊ seq̄ns ut

q. n̄. ^{si de p̄m̄} q̄ quis aliquid
nescit. S̄. ^{si de p̄m̄} quisquis existimet
se scire q. nescit. p̄. ^{si de p̄m̄} enī. ^{si de p̄m̄} utro
ut falsū. q. ē erroris p̄m̄. ^{si de p̄m̄} ut
t̄m̄ in qua re quisquis errat. int̄
est p̄m̄. Sunt enī que. ^{si de p̄m̄} ⁊ re
sit melius q. scire. ⁊ t̄m̄ nōnulli
errare p̄fuit aliquā. s̄ in uia pedū
n̄ in uia mox. **De iacob si m̄dātū**
Solet q̄ri de iacob qui fuit
se dicit elau ē. alit̄ aīo sen
tens utriū m̄dātū sit. De h̄ auḡ
ait. iacob q. m̄re fecit auctore ut
falleret patre si diligēt attenda
tur uidetur n̄ ē m̄dātū s̄ mi
steriū. Intendebat enī matri obe
dire que p̄ sp̄m̄ nouerat mistū.
⁊ ideo p̄ familiare ⁊ filii sp̄s s̄ qd̄
mat̄ accepit. excusatur a m̄dātio
iacob. **De puirio. xxxiiii**

Punc de puirio uideamus.
Puirū est m̄dātū iuram̄
to firmatū. Hic q̄ritur utriū sit p̄
uirū. ubi n̄ ē m̄dātū. Qd̄ qui
bzdam uidetur ex auctoritate leḡ
dicentis. Aditendū ē q. iuram̄
dū tres h̄t comites. Veritate iu
dicū. ⁊ iusticiā. si ista defuerint.
n̄ erit iuram̄tū s̄ puirū. Vbi aut̄
falsū iuratur ueritas deest. si ergo
falsū iuratur. ⁊ si n̄ sit ibi iuram̄
fallendi uidetur ē puirū. qz deest
ueritas. Quibz d̄ placet n̄ ē puirū
ubi n̄ est m̄dātū. Et sicut d̄
aliquā falsū sine m̄dātio. ita iuram̄
falsū sine puirio. Forte falsū dicit
ap̄ls cū se uenturū ad corū d̄ios
p̄misit. nec t̄m̄ sicut ei iponeret
culpam m̄dātū ⁊ traxit. qz sic aīo
sentiebat. ⁊ si iuram̄to illud ⁊ d̄

masset: nō pūriū incur. Sed qz
qz qntū in ipō sūt uerū dicit. et
si uirationē addidisset qntū in se
foret uerū iurasset. et si alit̄ euenie
rit qm̄ dicit. Ideo sicut quis n̄ est
mendax nisi alit̄ sentiat aīo qm̄
dicit. siue ita sit siue n̄ sit. ita uide
tur quibzdā neminē pūriū esti
tū nisi alit̄ sentiat aīo qm̄ loq̄t̄.
siue ita sit siue n̄ sit. **De triplici m̄**

Sed melius creditur pūriū.
et ille p̄terat̄ qui falsū uo
luntate fallendi iurat. et qui fal
sū putans q̄ uerū ē iurat. unde
aug. homines falsū iurant uel
cū fallunt uel cū falluntur. Aut
putat hō uerū ē q̄ falsū ē. et tēme
iurat. Aut scit ul' putat falsū ē.
et tñ p̄ uero iurat. et nichominus
cū scelere iurat. **Distant aut̄ ista**
pūria duo que memorauim. fac
illū iurare qui uerū ē putat pro
quo iurat. uerū putat ē. et tñ fal
sū est. n̄ ex aīo iste pūrat. s̄ falli
tur. hoc p̄ uero h̄t q̄ falsū est. nō
pro falsa re sciens iurationē in ipō
sūt. Da aliū qui scit falsū ē et
dicit uerū ē. et iurat tanq̄m uerū
sit. qd̄ scit falsū ē. uideris q̄ ista
detestanda sit uelua. Fac aliū qui
putat falsū ē. et iurat tanq̄. ue
rum sit. et forte uerū ē. Vbi ḡt̄.
ut intelligatis. Pluit in illo lo
co interrogas hōiem. et dicit pluit
se. et tunc pluit ibi. s̄ putat nō
pluisse. pūrius ē. Intest quēadmo
dū iurū p̄dat ex aīo. uel lingua
n̄ facit nisi rea mens. **Hys eu**
dent traditur qd̄ tripliciter p̄terat
hō ut sup̄ diximus. dū ul' sciens

et qui uerū putans
q̄ falsū est iurat.

falsū iurat. ul' putans falsū. qd̄
uerū est iurat ul' estimans uerū.
q̄ falsū est iurat. **S̄ h̄ extremū**
n̄ uidetur pūriū ēē. ul' si pūriū
nōletur. id q̄ falsū iuratur. n̄ ui
detur reus ēē pūriū qui sic iurat.
qz n̄ est mens eius rea. et idō nec
lingua. Immo eius mens rea ē
dum iurare p̄sumit. q̄ p̄spicue ue
rū n̄ deprehendit. **Nō ē omne pū**
rium mendaciū. nec om̄s qui p̄
terat m̄terat. s̄ om̄s m̄tendo iu
rans p̄terat. et om̄s qui falsū iu
rat siue m̄tens siue nō p̄terat.
Cum uero quis iurat qd̄ uerū est
estimans ē falsū q̄ntur quid sit
ibi pūriū. q̄n̄ enī significatio no
cis uerū ē. **Non igitur ipō iuratio**
sum ul' mendaciū est. q̄ uerū ē
q̄ uerū est. pūriū n̄ est. qd̄
h̄ dicimus loqui sic. et tñ
sub attestacione iuram̄ti ē pū
rium. Mentiri ergo adhibita iu
ratione pūriū ē. Pūriū ergo ē
ul' iurando loqui falsū cū intentō
ne fallendi. ul' iurando loqui falsū
sine intentione fallendi. uel iuran
do loqui uerū cū intentione fallen
di. Sic opponitur. Si om̄s qui
falsū iurat p̄terat. tūc qui alicui
p̄mittit dare sub certo t̄mino ali
quid. q̄ tñ n̄ faciet. ex quo iura
uit. p̄terat. qz falsū iurauit.
Non enī ita futurū erat ut iura
uit. Ad hoc dici potest. qz n̄ om̄s
qui iurat. q̄ falsū est. ex quo iu
rat pūrius ē. sicut iste de quo agi
mus. s̄ ex quo p̄positū mutauit.
t̄minū t̄nsgredatur. **Iuratio talis**

fit pūriū reatu.

scaris. quibz a carne xpi dolores pas-
sionis submouere uidentur.

De tristitia xpi. et eius causa scdm
eundem.

An in xpo fuit necessitas patiendi
et moriendi. que est defectus genal.

De statibz hois. et quid xpc de sin-
gulis accepit.

Si omnis xpi oratio ul' uoluntas
impleta sit.

De uoluntatibz xpi scdm duas na-
turas.

De capitulis quibzda ambrosij et
hilarij. ubi de dubitatione et timo-
re xpi agitur.

Si xpc meruit sibi et nobis. et quid
sibi et quid nobis.

Quod a conceptu meruit xpc sibi
idem qd p passionem.

De eo q. scriptu est. donauit illi no-
men q. est sup omne no.

Si xpc sine omni merito hie ualu-
it q. merito obtinuit.

De causa passionis et mortis xpi.
Qualit' a dyabolo et a pcto redemit
nos xpc p mortem.

Cur deus homo et mortuus.

Quomodo a pena nos redemit xpc.

Quomodo pena nram portauit.

Si solus xpc redemptor. aut ut me-
diator dz dici debet.

De mediatore.

Scdm qm natura sit mediator.

Quod alio modo potuit libare.

Quare isto modo potius.

Qua iusticia sit uictus dyabolus.

De causa int' deum et hominem et dya-
bolum.

De traditione xpi fca a iuda. a teo.
a iudeis.

Trum xpi passio sit opus dei. uel
iudeoz.

Si in xpi morte separata fuit aia. ul'
caro a uerbo.

Qua rone dicitur xpc mortuus
uel passus.

Si xpc in morte fuit homo.

Si xpc ubiqz est sit homo.

Quod xpc ubiqz totus est. s. n totu.
ut totus est ho. ul' deus s. n totum.

Si ea que dicuntur de deo ul' de fi-
lio dei. possunt dici de hoie illo. uel de
filio hominis.

Si xpc hnt fidem. spem et caritate.

Quid sit fides.

Quot modis dicitur fides.

Quid sit credere deum. ul' in deo. l' i deum.

De informi qualitate mris. q. in
malo xpiano est.

Quomodo dicatur una fides.

Quod fides est de hys que non ui-
dentur pprie. ipa tm uidetur ab eo
in quo est.

Descriptio fidei.

Quare sola fides est fundamentum.

Si petrus hnt fide passionis qhdo
uidit hominem illum pati.

Si aliqua sciuntur que credant.

De fide antiquoz.

De fide simpliciu.

Que ante aduentu crede sufficiebat.

De fide cornelij.

De equalitate fidei. spei. et carita-
tis et operis.

De spe quid sit.

De quibz sit spes.

Quo differant fides et spes.

Si in xpo fuit fides. uel spes.

Si iusti in inferno fidem et spem
habuerunt.

27. **D**e caritate dei et proximi que in christo et in nobis est.

Quid sit caritas.

Si eadem caritate diligitur deus et proximus.

Quare dicuntur duo mandata caritatis.

De modo diligendi.

De impletionem illius mandati diliges deum ex toto corde.

Quod altum mandatum in altum est.

Que caritate diligenda sunt.

28. **S**i iubemur totum proximum diligere et nos totos.

Quod in dilectione proximi includitur dilectio angelorum.

Quis sit proximus.

Quibus modis deus proximus.

29. **D**e ordine diligendi quid prius quid post.

An omnes homines pariter diligendi sint.

De gradibus caritatis.

30. **S**i melius est diligere inimicos quam amicos.

31. **S**i caritas semel habita amittitur.

Quare fides spes sancta dicitur evacuari et non caritas. cum et ipsa sit ex parte.

Si christi ordinem diligendi seruauit quem nos.

32. **D**e caritate dei.

Quomodo deus deus magis diligere uel minus hunc uel illum.

Quod dupliciter inspicenda est dilectio dei.

Si quis uel magis uel minus diligitur a deo uno tempore quam alio.

Si deus ab eterno dilexit reprobos.

33. **D**e quatuor uirtutibus principalibus. **U**tum et in christo fuerint et in an-

gelis sunt.

De uisibus earum.

De uisibus donis sancti spiritus.

Utum sunt uirtutes et sint in angelis.

Utum in christo fuerint.

De timorum distinctione.

De casto et seruili et inicali.

Quo differant castus et seruilis.

Quod timor seruilis et inicalis dicitur inicali sapientie et indifferent.

Quomodo castus timor permanet in eternum.

Si timor pene qui fuit in christo fuit seruilis uel inicalis.

De sapientia et scientia quo differant.

An quo differat sapientia ab intellectu.

Utum intellectus et scientia que inter dona numerantur sunt illa que naturaliter habet homo.

De enexione uirtutum que non separantur.

An cuncte uirtutes pares sunt in quocumque sunt.

Quomodo in caritate tota lex pendet.

De decem mandatis.

Quomodo et teneantur in duobus.

Quare ydolum nichil est in mundo deus.

Quare in spiritu sancto proprium dicitur si remissio peccatorum.

De sensu spirituali et carnali legis.

De furto.

De mendatio.

De triplici genere mendacii.

De octo speciebus mendacii.

Quid sit mendacium.

Quid mentiri.

Quod omne mendacium peccatum sit.

Sue possit siue non et contra.

An quibus rebus cum periculo erratur uel non.

...ale eis emendare volens
...nem suū eis tradidit ut ostenderet
legis uetis sacramenta ut que p̄cipu
um erat agni paschalis sacrificiū
in morte sua t̄minari ac noue le
gis sacramenta substituī in quibz
excellent mistiū eucharistię. Ideo
post alia dedit ut h̄ unū artius ar
tius memorie discipuloz īfigeret
et ab eccl̄a deinceps frequētraretur
et n̄ exiū disciplinā sanctā i posterū
ut post alios cibos sumatur. p̄ci
a ieiunis sumi optet sicut ap̄ls do
cet ut singulari reuerentia diuidi
atur. i. discernatur ab alijs cibis.
q̄ d̄ns ap̄ls disponendū reliquit.
Vñ auḡ. Apparet cū primo accepe
runt discipuli eucharistiā n̄ eos ac
cepisse ieiunos. Non ideo t̄m calūp
mandū ē uniuē eccl̄e q̄ a ieiunis
semp̄ sumitur. Placuit enī sp̄i
sco ut in honore tanti sacramēti
prius in os xp̄iani d̄nicū corpus
intraret q̄m alij cibi. Ideo ubiq̄
mos iste seruatur. Non enī quia
post cibos dedit ideo p̄ransi ut cēna
tū illud accipere debent ut illi faciebāt
quos ap̄ls arguit. Nā saluator q̄
suetentius cōm̄daret mistiū illius
altitudine ultimū h̄ uoluit īfigere
cordibz et memorie discipuloz a qui
bz ad passionē digressurus erat. Q̄
aut̄ ordine deinceps sumeretur a
postolis p̄ quos eccl̄as dispositurus
erat reseruauit docendū. **De sac̄**

Vñe quid ibi **mento et w.**
Sacramētū sit. et quid res ui
scamus. Sacramētū est uisibilis

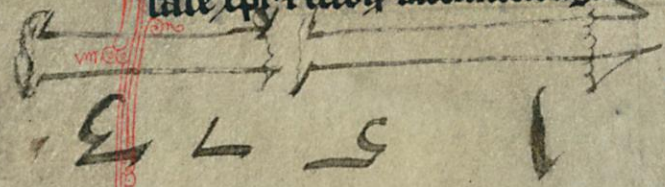
...uisibilis forma. forma ergo
panis ut uini quod uisibiliter sac
ramētū est. i. signū sacre rei. qz p̄
sp̄m q̄ ingerit sensibz. Aliud aliqd
facit in cogitatione uenire. Tenet
ergo sp̄s uocabula rerū que añ fu
erunt. i. panis et uini. Huius aut̄
sacramēti gemina ē res. una. i. con
tenta. et significata. alia significa
ta et n̄ contenta. Res contenta et signi
ficata ē caro xp̄i q̄m de uirgine
traxit. et sanguis que p̄ nobis fu
dit. Res aut̄ significata et non
contenta est unitas eccl̄e in p̄destina
tis. uocatis. iustificatis. et gl̄ifica
tis. h̄c est duplex caro xp̄i. Vñ
ies. Duplicit̄ inquit intelligitur
caro xp̄i et sanguis. ut illa q̄ cruci
fixa ē et sepulta. et sanguis qui
multis effusus ē lancea. Vel sp̄i
alis illa ac diuina de qua ip̄ ait.
Caro mea uere ē abz et sanguis
meus uere est potus. Et nūl mā
ducaueritis carnē meā et bibitis
san. m. n̄ h̄. u. et. Sūt igitur
hic tria distinguenda. Vñ quod
t̄m ē sacramētū. alium q̄ ē sacra
mētū et res. et t̄m q̄ ē res et nō
sacramētū. Sacramētum et nō res
ē sp̄s uisibilis panis ut uini. Sa
cramētū et res. caro xp̄i pp̄ia et san
guis. Res et n̄ sacramētum multici
eius caro. Porro sp̄s illa uisibilis
sacramētū est gemine rei. qz utra
qz rem signat. et utriusqz similitu
dinē gerit exp̄stā. Nam sicut pa
nis p̄ cetis cibis corpus reficit et
sustentat. et uinū hominē letificat
atqz inebriat. sic caro xp̄i unioze
hominē plus cetis gratijs sp̄ualit̄

tertia: & laginat. vñ caue tuus i
ebri. qm p̄cla. ē h̄t & similitudine
cū te multica q̄ est unitas fidelū.
qz sicut ex multis granis & fiat
unus panis. & ex plūb; acinis ui
nū in unū & sicut sic ex multis fi
delū p̄sonis unitas eccl̄astica cō
stat. vñ apl̄s. vnus panis & u
nū corpus multi sumus. vñ aug.
vnus panis & unū corpus eccl̄a
oz p̄ eo q̄ sicut unus panis ex ml̄
tis granis. & unū corpus ex ml̄
tis m̄bris & ponitur sic eccl̄a ex ml̄
tis fidelib; caritate copulante cō
nectitur hoc multū pacis & uni
tatis nr̄e. x̄p̄e i sua m̄sa & sicut.
Qui accipit h̄ multū unita
tis & n̄ tenet uinculū pacis. n̄ ac
cipit multū p̄ se h̄ & se. Cuius
& sacramtū est corpus x̄pi pp̄uū
de uirgine sūptū. qz ut corpus &
ex multis m̄bris purissimis et
imaculatis & stat. ita societas ec
cl̄astica ex multis p̄sonis a cri
minali macula liberis & sicut. In
cuius rei typo sc̄a ē archa dñi delig
nis sech; q̄ sūt ip̄uribilia. & albe
spine similia. *De duob; modis*

Sicut due sūt manducandi
res illius sacramti. ita & &
duo modi manducandi. unus sa
cram̄talis. s̄ quo boni & mali ed̄t.
alt̄ sp̄ualis. quo soli boni mādu
cant. vñ aug. Quid exp̄m man
ducare? Non est hoc om̄e solū in
sacram̄to corpus eius accip̄. cor
ti enī accipiunt indigne. s̄ in ip̄lo
manere & h̄c ip̄m in se manentē.
Sp̄ualit̄ enī manducat qui i uni
tate x̄pi & eccl̄e q̄ sacramtū signū

manet. & si qui dicit
x̄p̄o nec carnem x̄pi manduc
sanguinē bibit. & si tante rei
mentū ad iudiciū sui cotidie accipit
at. Sp̄ualē manducationē aug.
distinguens a sacram̄tali ait. vñ
quid paras dentē & uentrē. Crede
& manducasti. Credere enī in eum
h̄ est manducare panē & uinum
qui credit in eū manducat eū.
Quomodo manducandus ē x̄p̄o
quomodo. ip̄e dicit. Qui mandu
cat carnē meā & bibit san. m. in
me manet. & ego in eo. Si in me
manet. & ego in eo. tunc bibit.
Qui uero nō in me manet. nec
ego in illo. & si accipit sacramtū
adquirat magnū cor̄m̄tū. It̄ n̄
li ē ambigendū tunc quēq; corp
ris & sanguinis dñi p̄cipem sūt
qñ x̄pi m̄brum efficitur. nec alu
nari ab illius panis calicisq; cor
socio. & si anteq; panē illū edat
& calicē bibat. de hoc sc̄lo in unita
te corporis x̄pi & sicut. abscedat.
qz illius sacramti bñficio n̄ p̄u
tur qñ ille h̄ q̄ illud sacramtū sig
nificat. inuenitur. In illo enī sac
mento corpus & sanguinē suū
cōmendauit nobis. q̄ & fecit nos
ip̄os. Nam & nos corpus ip̄ius
sc̄a sumus. It̄. Qui discordat a
x̄p̄o. nec manducat carnē eius. n̄
sanguinē. & si tante rei sacramtū
ad iudiciū sibi cotidie accipit.

Et illa & corpus x̄pi sum
alia huiusmodi ubi de
ali manducatione agitur. Et
dam obtuso corde legentes errorū

om̄e or̄de
uoganso i uoy
suogsgs̄ḡ i q̄s
x̄p̄i h̄c q̄m s̄

... in se continet ex quibus significatur ...

visibili elementorum quod est inuisibile domini nominis
scilicet christi carne et sanguine immortale
et re sacramenti et corporis christi. Et dicitur christus
persona et dicitur et significatur ex deo et uolente
tunc ipse sit uerus deus et homo. quod omnes
res uariarum rerum naturam et ueritatem
in se continet ex quibus significatur. Con-
fiteretur autem sacrificium ecclesie duobus sa-
cramentis. et re sacramenti et corporis christi.
Est igitur sacramentum et re sacramen-
ti et corporis christi. Est igitur sacramen-
tum et res sacramenti id est corpus christi. Et
est inuisibile dicitur carne christi quod for-
ma panis optata sumitur et tracta-
tur. Ideo corpus dicitur esse sacramen-
tum et rem ex quo confirmatur quod su-
pra diximus. Deinde addit quod ma-
gis lectorem mouet. Caro igitur ei
est quoniam forma panis optata in sacra-
mento accipimus. et sanguis eius
quod sub uini specie ac sapore potamus.
Caro uidelicet sacramentum est carnis.
et sanguis sacramentum est sanguinis.
carne et sanguine utroque inuisibi-
li. intelligibili. spiritali. significatur
corpus christi. uisibile. et palpabile. ple-
num gratia et diuina maiestate.

Que sit intelligentia promissorum.
Attende hys diligentem quod tempore
quodam utitur hic augustinus. quo so-
lent res significantes rerum sortiri
uocabula que significant. hic eni-
uisibilis species panis uocatur nomine
carnis. et uisibilis species uini nomine san-
guinis. et inuisibilis uero et intelli-
gibilis dicitur caro christi. quod secundum illam speciem
non uidetur caro sed intelligitur. ita et san-
guis. Caro ergo inuisibilis dicitur
esse sacramentum carnis uisibilis. quia
species panis secundum quod illa non uidetur ca-

... in se continet ex quibus significatur ...

... in se continet ex quibus significatur ...

... in se continet ex quibus significatur ...

to est sacramentum carnis uisibilis.
quod carne inuisibilis. et specie secundum quod caro
christi non uidetur. sed significatur. ita
corpus christi quod est uisibile et palpabile.
ubi in sua forma apparet. ita et de
sanguine accipi debet. Que sensu
confirmat augustinus apertis qualiter pre-
dicta intelligenda sunt. quod obscure
dixerat et sequitur dicens ita panem
uocari corpus christi cum uere sit sacra-
mentum corporis christi quod in cruce posi-
tum est sicut ipsa immolatio que fit
manibus sacerdotis uocatur christi pas-
sio. non rei ueritate sed significante
misterio. et sicut sacramentum fidei dicitur
fides. Satis responsu est hereticis
objectionibus eorum qui negant uerum
corpus christi in altari esse. et panem in
corpus uel uinum in sanguinem mi-
stica consecratione uerum dicentes.
Quis audeat manducare dominum
suum. Quis et audeat dicere cotidie
formari corpus christi de materia uel
substantia que non fuit caro uirginis.

Auctoritatem plurimum uerum corpus
Et christi esse in altari. et in id panem
et hys similia obicit illi
in diuino misterio legem nature
sectantes. quorum perfidiam subdi-
ta reuincunt testimonia. At enim
ueritas. Accipite hoc est corpus me-
um. et ambo. Si tamen ualuit ser-
mo hebreus ut igne de celo deponeret.
non ualebit tamen christi sermo ut sub-
stantias mutet. De totius mun-
di opibus legitur quod ipse dicitur et facta
sunt et est sermo igitur qui ex ni-
chilo potuit facere quod non erat. non potest
ea que sunt in id mutare quod non erat.
Non enim minus est dare quam mutare

... in se continet ex quibus significatur ...

... in se continet ex quibus significatur ...

... in se continet ex quibus significatur ...

quod dicitur de corpore christi...

quod dicitur de corpore christi...

si sit corpus & sanguis. & ideo sacer
 dotes dicuntur efficere corpus christi
 & sanguinem. quod eorum ministerio suba
 panis fit caro. & suba uini fit san
 guis christi. nec tamen aliquid additur
 corpori uel sanguini. nec augetur cor
 pus christi uel sanguis. Si uero que
 ris modum quo id fieri possit. uere
 uere respondeo. mysterium fidei credi
 fideliter potest. inuestigari salubriter
 non potest. Quod ergo corpus christi panis
 mutatione in id non augmētatur. non
 sanguis ex uini ratiōne eius uo
 luntati & potentie ascribitur. qui
 idē corpus eduxit de uirgine. fit
 igitur suba illa. ista. sine huius
 augmētō. Nec tamen recedit quidam quod
 suba panis aliquando sit caro christi. & si
 fiat caro christi. sicut farina facta est
 panis. & aqua facta est uinum. nec tamen
 dicitur farina est panis. & aqua est uinum.
 Alij uero recedunt illud quod erat panis
 uel uinum. post consecrationem esse corpus
 & sanguinem. nec tamen sequitur panis
 est caro christi. uel uinum est sanguis. quod
 suba panis uel uini postquam facta est christi
 caro uel sanguis. non est suba panis uel
 uini. sed caro & sanguis. Ideo distin
 guendum uidetur cum dicitur. Suba
 panis. uel id quod erat panis modo est
 corpus christi. manens enim panis non
 est corpus christi. sed mutata in id quod facta est.
 est corpus christi. Nec dicimus subam
 panis uel uini materiam esse corpus uel
 sanguinem. quod non de ea ut de materia
 formatur corpus. sed ipsa formatur
 in illud. & efficitur illud. Unde aug.
 Corpus christi dicimus illud quod ex
 frugibus terre acceptum & ipse mystica
 consecratum sumimus in memoriam

domine passionis. Quod cum per manus
 hominis ad illam uisibilem formam yduca
 tur. non sanctificatur. ut sit tam dignum
 sacramentum nisi operante inuisibiliter
 spiritu dei. Quidam uero sic dicunt ratiō
 nem illam esse intelligendam. ut sub il
 lis accidentibus sub quibus erat pre
 suba panis & uini. post consecratio
 nem sit suba corporis & sanguinis.
 sic tamen ut non eis afficiatur. & sic al
 serunt dictum panem transire in corpus
 christi. qui ubi erat panis nunc est
 corpus christi. Quod si est. quid ergo fit
 de suba panis & uini. Illi dicunt
 uel in preiacente materia resoluui. uel
 in nichilum redigi. Alij uero puta
 uerunt ubi subam panis & uini re
 manere. & ibidem corpus christi esse et
 sanguinem. & hac ratione dicit illa sub
 stantia fieri ista. quod ubi est hoc. est
 illa. quod mirum est. & ipsam subam pa
 nis uel uini dicunt esse sacramentum.
 Sed quod non sit ibi suba nisi corpus christi
 & sanguis ex predictis & ex subditis
 apte ostenditur. Aut enim ambrosius.
 Panem istum quod sumimus in missio.
 illum utique intelligo quod & manu factus
 spiritus formatus est in uirginis utero.
 & igne passionis decoctus in ara
 crucis. Panis enim angelorum factus est
 cibum hominum. Unde ait. Ego sum panis
 uis. qui de celo descendi. Et panis quod ego
 da. caro mea est pro mundi uis. Ex his
 namque duabus sententiis apte datur
 intelligi. quod panis ille. & iste non
 duo sed unus panis. & una caro.
 proculdubio unum efficitur corpus.
 Illud uere. illud sane. quod sumptum
 est de uirgine. quod resurrexit. & in ce
 lum ascendit. Item Gregorius. Quis fide

quod dicitur de corpore christi...

quod dicitur de corpore christi...

3. ep.

quod dicitur de corpore christi...

quod dicitur de corpore christi...

quod dicitur de corpore christi...

3.

... hunc panem in hunc calicem...
... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

lum hñc dubiũ possit in ipa imo
lanoms uoza ad sacerdotis uocem
celos apm in illo xpi mistio ange
loz chorol ad ee suma r ima soci
ari. Vnu quid ex inuisibilibz ar
qz uisibilibz fieri. Id eode momto
r i celu rapitur ministio angloz
r sociandũ corpi xpi. r an oculos
sacerdotis in altari uidetur. sicut
diuinitas ubi totũ implet mun
dũ. ita multis locis illud corpus
r secretur. nec sũt tñ multa cor
pora xpi. s; unũ corpus r unus
sanguis. Ideoq; siue plus siue
minus quis inde papiat omes
equalit corpus xpi integerrime
sumit. Post rsecratione ergo n̄
ẽ suba panis ul' uini. licet sp̄s
remaneant. Est enĩ ibi sp̄s pa
nis r uini sicut r saoz. Vñ aliud
uidetur aliud intelligitur. **De**
Sub alia aut' **in alia specie.**
sp̄s tribz de causis carne r
sanguine tradidit xpc. r deiceps
sumendũ instituit. Vt fides. s; ha
beret meritũ que est de hys que
n̄ uidentur. qz fides n̄ h̄t m̄tum
au humana tō p̄bet expũtum.
r etiã ideo ne abhorreret aũs
qz cerneret oculus. qz n̄ habent
in usũ carne cruda r sanguine
comedere. Quia ergo xpm uoza
ri tentibz fas n̄ est. i. mistio carne
r sanguine nobis em̄dauit. r
ideo ne ab incredulis religioni xpi
ane insultaretur. Vñ Aug. Such
tõnabilius q; ut sanguinis simi
litudine sumamus. ut ita r ue
ritas n̄ destit. r iudiciũ nullũ fi
at a paganis qz cruozẽ oculi hois

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

21.

... hunc panem in hunc calicem...

bitamus. Ne igitur hoc fieret. r
ne uelut quidã horre eẽt cruozis:
in similitudine accipis sacra men
tum. Ex p̄missis iam liquet qm
sub alia sp̄e. r q̄re sub ista. h. sacra
mentũ dñs celebrauerit r celebra
ti a nobis instituit. **Quare sub**
Sed q̄re sub du **duplia sp̄e.**
plia sp̄e sumitur. cñ sub aĩra
tra totus sit xpc. ut ostenderetur to
tam humana natura assumpta
ut totã redimeret. Panis enĩ ad
carnem refertur. Vinũ ad aĩam.
qz uinũ opatur sanguine in qua
sedes aĩe a phisicis eẽ dñ. Ideo ergo
in duabz sp̄ibz celebratur. ut aĩe
carnis susceptio i xpc. r utriusq;
liberatio in nobis significetur. no
let enĩ ut ait ambz. ad tuitione
corpis r aĩe qz p̄cipimus qz xpc
caro p salute corpis. sanguis uo
to p anima n̄ra offertur. Sicut
p̄figurauit moyses. caro iquã
p corpe n̄ro offertur. sanguis uo
p aĩa. S; tñ sub utiq; sp̄e sumitur
qz ad utriq; ualet. qz sub utraq;
sumitur totus xpc. S; si in aĩa
tñ sumetur ad altius tñ. r
porus ul' aĩe n̄ utriusq; part. au
tione ualere significaretur. Sub
utraq; tñ sp̄e totus sumitur. nec
nec plus sub utraq; nec minus tñ
altã tñ sumitur. Eadẽ enĩ ratio
ẽ ut ait hylarius in corpe xpi quã
i manna p̄cessit. de quo dñ. Qui
plus collegerat n̄ h̄uit ampe
nec qui minus parauerat h̄uit
minus. Et licet sub utraq; sp̄e
totus xpc sumatur. tñ n̄ sit
panis nisi in carne. nec uini nisi

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

... hunc panem in hunc calicem...

tur xpc ut manducetur & mo
 uiuificat qm manducatur & fiet
 no defiat. Vult manducatur &
 surrexit oculus. **N**ec qm
 camus pres de illo factum est
 dem in sacramento sic factum est
 fideles quomodo manducant
 nem xpi. Vnusquisq; accipit panem
 suam. Vn ipm gra pres uocantur
 p pres manducatur & manet
 teger totus. p partes manducatur
 in sacramento & manet integer to
 tus in celo. manet integer totus
 i corde tuo. **I**deo ista dicuntur sac
 menta qz in eis aliud uidetur &
 aliud intelligitur. Videtur panis
 & calyx qz & oculi renunciant. qd
 aut fides postulat instruenda. pa
 nis e corpus xpi. calyx sanguis.
Ex hys satis datur intelligi qd
 fractio & pres que ibi uidentur fi
 in sacramento fiunt. i. in spe uisibil
 ideoq; illa berengarij ubi ita disti
 guenda sunt ut sensualit n modo
 sacramenta. qz in ueritate dicatur cor
 pus xpi. **S**acerdos
 autem quidem h in sacramento tñ
 uera igitur ibi attritio & partitio.
 & sanguis partitio totus e nec
 p singulas minuitur h integri se
 preter in singulis. **H**ylarius
 Vbi ps e corpus: est & totum. **Q**uod

Quid ille pres significet
 aut pres ille significet ser
 guis pp tradit iquens. **T**riforme
 est corpus xpi. pars oblate i cali
 cem missa corpus xpi qz iam sur

mentat. Pars 2 media am
 illa ad huc sup itam. pars i
 altam usq; ad finem misse rema
 nens corpus iacens in sepulcro.
 in usq; in fine seculi corpa scdz
 in sepulcris erunt. **E**t sicut par
 tes ille iusticia tenent significa
 tionis usq; & fractio passionis &
 & ueritas est representatio. Vn ipse
 ait. **H**oc facite in mea memoria
 tionem. i. memoria passiois & me
 tis me. Nam ut ait ambz. **Q**uia
 i morte xpi liberati sumus. huius
 in edendo & bibendo carne & langu
 ne ei memores e debemus. **S**ed
 caueat quisq; ne idigne papiat.
 qz iudicium manducatur. **N**o e eni
 panis iste qui uadit in corpus. h
 panis uite etne qui aie nre sub
 stantia filicit. **S**ic igitur uiue.
 ut cotidie merearis accip. **N**e
 accedas indignus. **I**ndignus e
 qui alit celebrat missam qz xpc
 tradidit. ul qui hns mortale pec
 catu accedit. **E**rgo & si sit pta co
 tidiana. ul n sint mortifera. **N**on
 qm accedatis dimittite debitori
 by uris. **S**i dimittis dimittetur
 tibi & sic securus accede. **P**anis
 eni salutaris e & n uenenu. **S**i
 ita accedis spualit manducas.
 Spualit eni manducat qui in
 nocentia ad altare portat. **Q**uid
 sit illud sacrificiu & sepius imo

Post hec qrtur letur xpc
 si qd gerit sacerdos pprie
 dicatur sacrificiu ul imolatio.
 & si xpc cotidie imolatur. ul se
 mel tñ imolatus sit. **A**d h bre
 uit dici potest. **I**llud qz offertur

i. coram xpi sub forma
 pres ut ipse

qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd

qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd

qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd

qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd

qd qd qd qd
 qd qd qd qd
 qd qd qd qd

differentibus: ita scribit. Siquis p
 situs in ultima necessitate uoluerit
 accipere penitentiam et accipit. et mox
 reconciliabitur. et hinc uadit: fa
 teor uobis. non illi negamus quod
 petit. sed non presumimus quod bene hic
 petit. si securus hinc exierit. ego
 nescio. penitentiam dare possumus.
 securitatem uero non. **N**unquid dico
 dampnabitur. Sed non dico libera
 bitur. Vis ergo a dubio liberari:
 age penitentiam dum sanus es. Si sic
 agis: dico tibi quod securus es. quod
 penitentiam egisti. eo tempore quo pec
 care potuisti. Si uis agere peni
 tentiam quam iam peccare non potes.
 peccata te dimiserunt non tu illa. **D**ue
 res sunt. aut ignoscatur tibi.
 aut non ignoscatur. Quid horum tibi
 sit futurum nescio. Ergo tene cer
 tum dimitte incertum. Sed quare hoc dicit
 Augustinus. Cum penitentia que in fine a
 gitur. in psalmo appellatur sacrifici
 um uespertinum quod erat acceptabile
 in lege. Et cum in quocumque die inuo
 cetur deus assistit. Et quocumque hora
 igemur et uisus fuerit peccator. ui
 ta uiuet. Sed illa dicit Augustinus. pro
 illos qui penitentiam usque in finem ui
 te pertrahunt. et tunc non ex dei amo
 re uidentur penitere. sed timore mor
 tis qui ex necessitate. Unde idem qui aperi
 ens quare superiora dixerit. ait. Nihil
 minus expectet quam peccare non potest. Ar
 bitri enim libertatem querit. ut delere
 possit remissa. non necessitate caritatem
 non tamen timore. quod non in solo timore
 uiuit homo. Que ergo sero penitet.
 optet non solum timere iudicem sed dili
 gere. quod sine caritate nemo sal

uus esse potest. Non ergo tamen ti
 meat penam qui penitet. sed anxie
 tur pro gloria. Que ratio si attingit
 alicui et in fine non est despondendum
 de eius remissione. Sed quam uix
 ut raro est tam uisita ratio. tamen
 dum est de penitente sero. maxime
 cum filii quos illicite dilexit sint
 presentes. uxor. et mundus. ad se
 uocet. multos solet serotina pe
 nitentia decipere. Sed quam deus semper
 potens est. semper et in morte ui
 uare ualet quibus placet. Cum
 igitur opus sit non hominis sed dei fruc
 tificari penitentiam inspirare eam potest.
 quandoque uult sua misericordia. et re
 munare ex misericordia quos damp
 nare potest ex iustitia. Sed quam
 multa sunt que impediunt et lan
 guentem retrahunt. periculosissimi
 sunt. et in tantum uicini ad mor
 tem pertrahere penitentiam remedium. Sed
 magnus est cui deus tunc inspi
 rat si quis est. uera. Sed si et sic
 ratio uita uiuat et non moria
 tur non permittimus quod euadat
 omnem penam. Nam prius pur
 gandus est igne purificationis.
 qui in aliud scilicet distulit fruc
 tum rationis. hic autem ignis et si
 eternus non sit. miro modo est gratus.
 Excellit enim omnem penam quam unquam
 passus est aliquis in hac uita.
 Nunquam in carne tanta inuenta est
 pena licet mirabilia martyres
 passi sunt tormenta. et multi neque
 contra sepe sustinuerunt supplicia.
 Ex his satis ostendit quod pericu
 losum sit differere penitentiam usque in
 finem uite. si tamen et tunc uera habe

penitentiam

... ..

De hinc lib. 2. p. 12.

atur penitentia: homine liberat
 & uitam mortuo ipetrat. n̄ sic tñ
 ut nullā sentiat penā. nisi for-
 te tanta sit uehementia gemitus
 & extitiois q̄ sufficiat ad delicti
 punitionē. Licet ergo difficilē
 sit ut tūc sit uera pñā qñ
 tam seia uenit. qñ cruciatus
 m̄bra ligat. & dolor sensū oppri-
 mit ut uix hō aliquid cogita-
 re ualeat. Melior ē tñ seia qm
 nulla. Penitentia enī si in ex-
 tremo uite hyatu aduenit. sa-
 nat & liberat. Quātū seia fuit
 latronis pñā. s̄ n̄ fuit seia in
 indulgentia. S̄ licet latro ueni-
 ā meruiss̄ in fine de oī crimine.
 n̄ tñ dedit baptizatis peccandi
 & p̄suetandi auctoritatē. **De**
hys qui hic penitentia n̄ im-
pletur.
Si uero queritur de il-
 lis qui in hac uita peni-
 tentia n̄ complent. utriū tñsi-
 turi sint p̄ ignem ut ibi qñ cō-
 pleant q̄ hic minus fecerunt.
 idē dicimus de istis eē sentiendū.
 & de hys qui in extremis peni-
 tent. Si enī tanta fuit cordis
 extitio. & delicti exprobratō. ut
 sufficiat ad puniendū p̄c̄m. li-
 beri ab alijs penis tñseunt ad
 uitā. & si iexpleta fuit penite-
 tia. q̄ p̄fecte penituerūt. & i-
 gemuerunt corde. Qui uero n̄ ad
 corde extituntur & i-
 gemiscunt pro p̄c̄o. si an̄ explecionē penite-
 tie decesserunt ignē purgatorij
 sentiunt & ḡuis puniuntur
 qm̄ si hic i-
 p̄lessent penitentia. **Hor-**
tendū enī est icidere in ma-

nu dei uiuentis. Deus enī cum
 sit misericors & iustus. ex mīa
 penitenti ignoscat. n̄ reseruans
 p̄c̄m ad penā et̄nam. Ex iusti-
 cia uero ipunitū n̄ dimittit de-
 lictū. aut enī hō punit. aut d̄s.
 homo aut punit penitendo. & ē
 penitentia intior & extior. Si er-
 go intior penitudo tanta fuit
 ut sit sufficiens ultio p̄c̄i. deus
 qui h̄ nouit ab illo qui talit̄ pe-
 nitet. ultius penā n̄ exigit. Si uō
 intior penitudo n̄ sufficiat in uin-
 dictam p̄c̄i. nec extior pñā im-
 pletur. deus qui modos & men-
 suras p̄c̄oz & penaz nouit. ad-
 dit penā sufficientē. Scideat q̄
 quisq̄ sic delicta corrigē. ut post
 mortē n̄ oporteat penā tolerare.
 Quedā enī p̄c̄a mortalia i peni-
 tentia fiunt uenialia. n̄ mox tñ
 sanantur. Sēpe infirmus morere-
 tur. si n̄ medicaretur. nec tñ san-
 medicatus sanatur. languet uic-
 turus qui prius erat mortuus.
 Qui aut̄ ipenitens moritur. oīo
 moritur & et̄nalit̄ cruciatur. Si
 enī semp̄ uiuere. semp̄ peccaret.
De mo cui sacerdos idiscretus in-
ungit puā pñā.
Si uero iungit puā pñā.
 de illo q̄ritur qui satisfac-
 tionē iniunctā i-
 p̄leuerit q̄ igno-
 rantia ul̄ negligentia sacerdotis
 p̄c̄o 2digna n̄ fuit. utriū de uita
 migrans ab oī pena liber sit. idē
 respondeo q̄ sup̄ de illo qui penite-
 tiam n̄ expleuit. dixi. Qd̄ si tñ ē
 lamitū intioris doloris ut suffi-
 ciat in uindictā p̄c̄i. oīo libatus
 ē. Si uero n̄ sufficiat dolor intior.

quot mala sua. ac p illis usq; in
fine grās agere. S; qz ingratus
ad uomitū sicut canis redit an
acta bona mortificauit & pctm
dimissū reuocauit. ut cui huili
ato deus ante pctm dimiserat
eidē post elato & ingrato iputet.

Ed qz Alioz sententia.

Absolū uidetur ut pctā di
missa itūm iputentur placet
quibzda nemine p pctis semel di
missis itūm a dō puniri. S; ideo
dicuntur dimissa redire & iputari
qz ip ingratitudine ita reus et
pctm restituitur ut ante fuerit.
S; enī q dimissū fūat dō exigi
qz remissionis pcepte ingratus ita
reus fit ut ante fūat. Vtriq; pti
qstionis phati fauent doctores.
Ideoq; alicui pctā n̄ p iudicans stu
diolo lectori iudiciū relinquo ad
deus michi curā fore ac salutē p
pinquū sub mīsa dñoz micas e
dere. **Quid sit hic sacramtū & res.**

Est p̄dicta restat iuestiga
re quid in actione p̄nie sit
sacramtū & res. Sacramtū enī
signū est sacre rei. quid igitur hic
signū est & q̄ est res sacra huius
signi. Quidā dicunt sacramtū
hic eē q̄ extius tm̄ geritur. s; ext
oz penitentie. q̄ est signū int̄ozis
penitentie. s; contritionis cordis et
humiliationis. Qd̄ si eē nō om̄e
sacramtū euāgelicū id effiat qd̄
figurat. Ext̄oz enī p̄nia n̄ effiat
int̄ozē. p̄caus int̄oz causa eē ext̄
ozis. S; ad h̄ inquirunt illi hoc eē
intelligendū de illis sacramtis
q̄ in nouo testamto instituta s̄t.

ut est sacramtū bap̄i. & firmatio
nis corpus xpi. Sacramtū uero
penitentie sicut & zūgū añ tem
pus gr̄e. & a primordio huani
genis fuit. Vtrūq; enī institutum
fuit i primis parentib; . It̄. Si ex
t̄oz penitentie sacramtū eē et
int̄oz res sacramti. sepius p̄cedit
res sacramtū qm̄ sacramtū rem.
S; nec hoc inconueniens eē. Nā
& i alijs sacramtis q̄ efficiunt
q̄ figurant. hoc sepe ztingit.

Quidam autē dicunt ext̄ozem
penitentiā & int̄ozē eē sacramtū.
nec duo sacramta sūt. s; unū. &
sicut in sacramto corporis. ita
& in h̄ sacramto dicit aliud eē
tm̄ sacramtū. s; ext̄ozē peniten
tiā. aliud sacramtū & rem. s; i
t̄ozē penitentiā. aliud rem & n̄
sacramtū. s; remissionē peccatorū.
Int̄oz enī p̄nia & res eē sacramti
& ext̄ozis penitentie. & sacramtū
remissionis pcti. q̄ & signat & fa
cit. Ext̄oz quoq; penitentie & int̄
ozis signū est & remissionis pcti.

De sacramto unctionis extreme.

Res p̄missa eē & aliud sacra
mentū. s; unctio infirmoz
que fit i extremis. oleo p̄ ep̄m ase
crato. Et sūt tria gen̄a unctōis.
Est enī unctio q̄ fit crismate. que
d̄ principalis unctio. qz in ea p̄n
cipalit̄ paradictus datur. Vñ & p̄
habundantiā gr̄e duos liquozes
mixtos h̄t. oleū. s; & balsamū. o
leū consc̄e. balsamū fame. Cris
ma uero grece unctio d̄ latine.
Nec tm̄ om̄e oleū ad unctionē sa
ficantū crisma uocatur. s; aliud so

**Ut sēs panis & u
ni n̄ sūt duo sacra
menta s; unū.**

DXXXII

Handwritten scribbles at the bottom of the page.

lum qd misceatur cu balsamo. quo
capita regu & pontificu unguunt.
quo & baptizatos sacerdos ungit
in vitice. & pontifex p impositione
manus zfirmandos ungit i scro
te. Est & alia unctio qua cathe
cumini. & neophiti unguuntur
i pectore & int scapulas in pre
tione bap. Tercia uero unctio
e q dicit uncto infirmoz de q nunc
agitur. **A quib; fuit institutū hoc**

Hoc sacram^{um} sacram^{um} unctio
nis infirmoz ab aplis institutū legitur. Aut
enī iacob; Infirmatur aliquis
ex uobis inducat p̄bros ecclie
& orent sup eū. ungentes eū oleo.
In ole dñi. & alleuabit eū dñs.
& si in p̄cis sit dimittentur ei.
In quo ostenditur duplici ex cā
sacramtū hoc institutū. Scilicet ad pec
catoz remissionē & ad corporis
infirmitatis alleuationē. vnde
stat eū qui hanc unctioē fide
lit deuoteq; p̄cipit. & in corpe & i
aīa alleuari. si tñ expedit ut in
utroq; alleuetur. Qd si forte cor
poris ualitudine illi h̄c n̄ expedit.
illa que e aīe sanitate in h̄
sacramto acquirit. Et sicut
in alijs sacramtis ita & in isto.
aliud sacramtū. aliud res sacra
m̄ti. Sacramtū est ip̄a unctio
extior. res sacramti unctio int̄
oz. q̄ p̄ctoꝝ remissionē & uirtu
tum ampliatione p̄ficiunt. & si
ex contemptu ul negligētia h̄
sacramtū p̄mittitur. piculosū
ē & dampnabile.

De itatione huius sacramti. xxx

Verunt aliqui si h̄ sacram
tum itari possit. cū bap̄s
& alia quedā sacramta semel sus
cepta n̄ itentur. Aug. dicit. Sac
mentū n̄ itandū. & sacramento
n̄ eē faciendā iniuria. h̄ dicit.
ubi agit de sacramento bap̄i & or
dinationis. vnde n̄ uidetur illud
genalit̄ accipiendū. h̄ de sacram
to bap̄i. zfirmationis. & ordina
tionis. q̄ nullatenus repetenda s̄t.
qz semel tñ & n̄ sepius datur bap
tismus. zfirmatio. & ordinatio.
Sacramtū uero altaris & pen
tentie. & zingū. sepe itari uidet̄.
quia sepe sacramtum corporis p̄
cipitur. frequē penitētia agitur.
zinguū sepe ztrahitur. Quare ergo
unctio similis n̄ potest itari. Si
morib; n̄ reuocatur. medicina n̄ it̄.
Si uero morib; n̄ potest cohiberi. q̄
re debet medicina p̄hiberi. Sicut
oro itari potest. ita & unctio itari
posse uidetur. Vtraq; enī illic cō
memorat iacob; & utriq; alia cō
opitur ad zferendā alleuationē
corporis & aīe. cur ergo negetur i
unctioē sup infirmū posse itari
ad ip̄endam sepius sanitate m̄
tis & corporis. cū ip̄ idē sepe itanda
sit oratio. Quidā autē de omni
sacramto intelligi uolūt. q̄ n̄ sit
itandū. s̄ scdm totū illud q̄ p̄ti
net ad sacramtū. dicentes quedā
sacramta sepius posse suscipi. q̄
dam uero nō. nec tñ que sepius
sumuntur. totalit̄ itantur. ut sa
cramtū altaris & unctiois. q̄
licet sepius sumantur. tñ qz n̄
itum benedicatur eadē hostia. ut

idem oleū n̄ itatur sacramtū cum
 iniuria. S; dicit quis sic & laps
 n̄ itatur & si aliquis frequē lap
 tizetur dū eadē aqua n̄ tūm
 bñdicatur. S; aliud ē inquit
 illi de bñdictione aq̄ qua fit lap
 tismus. aliud de bñdictione pa
 nis & olei. potest enī laps cele
 bran in aqua & n̄ bñdicta. qz il
 la bñdictio p̄ reuerentia tñ fit
 & decore n̄ uirtute sacramti. S;
 corpus xpi n̄ potest efici nisi de
 pane & leuato. nec unctio illa si
 potest. nisi de oleo ab ep̄o sc̄ifica
 to. Ideoq; illa sc̄ificatio ad uirtu
 tem sacramti p̄tinere uidetur. In
 zungio quoq; semel tñ bñdicatur
 quisq; n̄ sepius. Benedicatur enī
 ut ait ambz. cū prima & nō cū
 sc̄da uicore. Si igitur cū d̄z. sacra
 mentū n̄ eē itandū. nec iūria
 ei faciendā rationē dicti referas
 ad sc̄ificationē rei. qua sacram
 tum expletur. de oī sacramento
 genalit̄ id uerū est. Si uero ad
 susceptionē sacramti. de quibz d̄
 uerū est q; n̄ itatur crebra suscep
 tione. de alijs uero quibz d̄ n̄. qz
 frequē sumuntur. ut h̄ unctionis
 sacramtū. qd̄ in omī pene ecclā
 sepe repetitur. **De ordinibz ecclie**

Hunc ad r̄side **hastias. r̄uo**
 rationē sacre ordinatōis
 accedamus. Septē sūt spūaliū
 officioz gradus siue ordines. si
 cut ex sc̄oz patrū dictis apte tra
 ditur & capit̄is n̄. s. ih̄u xpi ex
 emplo monstratur qui omnū
 officia in semet ip̄o exhibuit. &
 corpi suo q; ē ecclā. eodē ordines

obseruandos reliquit. Septē autē
 sūt. p̄ septiformē grām sp̄ sc̄i.
 cuius qui n̄ sūt p̄cipēs. ad gra
 dus ecclāsticos idigne accedunt.
 Illi uero in quoz m̄tibz diffusa
 est septiformis grā sp̄ sc̄i. cū ad
 ecclāsticos ordines accedunt ī ip̄a
 spūalis gradus p̄motione am
 pliōrē grām p̄p̄ere creduntur.

Quales autē assumendi sunt ad

Cuales autē ad mi **clerum.**
 nistūm spūale eligendi sūt
 clerici qui digne possint dñica
 sacramta tractare. melius est
 enī dñicū sacerdotiū paucos h̄re
 ministros qui possint digne op̄
 dei exercere q̄m multos iūtiles
 qui ordinatozi onus gr̄ie idu
 cant. Tales enī decet eē minist̄s
 xpi qui septiformi grā sp̄ sc̄i sūt
 decori. & quoz doctrina & r̄uila
 tionis forma eadē grā in alijs
 tñsfundatur. ne celestes marga
 ritas spūaliū s̄uoz officioz q;
 diuinoz sordide uite pedibz con
 culcent. In sacramto igitur sep
 tiformis sp̄ vy. sūt gradus ec
 clestici. s. hostiary. lectoris. ex
 oraste. acoliti. subdiaconi. diaco
 ni. sacerdotis. omēs tñ clerici uo
 cantur. i. sortiti. Corona enī sig
 natulū ē quo signantur ī partē
 sortis minist̄y diuini. Corona re
 gale decus significat. & seruire d̄
 regnare ē. Vñ minist̄i ecclē reges
 eē debent. ut se & alios regant. q;
 by petrus ait. Vos estis genus
 electū. regale sacerdotū & c. S; i
 mitas capitis desup nudatur ut
 eoz mens ad deū libera monstra

sc̄a

Handwritten marginal note in the upper right corner.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note on the right side.

Handwritten marginal note in the lower right corner.

tur: que reuelata facie gl'iam
dei repletur. Summitas enim
capitis e' eminentia m'ris. denu-
datio capitis e' reuelatio m'ris.
Clericus eni' secretor' dei no' ig-
narus debet ee'. Tondentur et ca-
pilli usq; ad reuelatione' sensu-
s. oculo' et aurium. ut uicia i' cor-
de et ope pululancia doceantur
scidenda. ne ad audiendu' et intelli-
gendu' uerbu' dei spediatur mens.
pro quo seruato reddetur i' excel-
sis corona. Tonsure aut' ecclesi-
ce usus a nazareis exortus uide-
tur: qui prius crine seruato. de-
niq; ob uite xpianita' caput ra-
debant. et capillos i' igne sacra-
ci ponebant. hinc usus uoleuit
ut qui diuinis cultib; manci-
pantur: q'i nazarei. i. scilicet crine po-
sito inueniantur. Sicut ad eze-
chiele dicit. Eru' hois sume gladiu'
acutu'. et duc sup' caput tuu' et
barbam. In actib; et ap'lo' p'ul-
cillam et aquilam h' fecisse legi-
mus. Paulus quoq; et alij qui-
dam discipuli xpi hoc fecerunt.
S. ecte ergo in quib;libet gradib;
constituti clerici uocantur. quoz
no'ia. et tones nomini' ysidorus
exponens ait. **C**leros et clericos
hinc appellatos ee' credimus. qz
mathias electus est sorte. que
primu' p' ap'los legimus ordina-
tum. Cleros eni' grece latine fors.
ul' hereditas dicitur. Ideo ergo dicitur
clericus: qz de sorte su' d'ni. ul' qz
p'rem d'ni h'nt. Genalit' uero de-
cia nunciata su' omnes qui in
ecc'ia xpi delectantur. Quoz no-

mina et gradus su't hec. hostiaru'
lector. et **H**ostiaru' id e' iani-
tores sunt qui in ueti. t. electi su't
ad custodia' templi. ut n' ingre-
datur in illud imundus. Dicit
aut' hostiaru' eo q' p'sunt hostias
templi. Ipi eni' tenentes clauem
o'ia intus extraq; custodiunt. atq;
int' bonos et malos h'ntes iudic-
um. dignos recipiunt. indignos
respuunt. Unde et eis cu' ordina-
tur. clauis ecc'ie dantur ab ep'o.
dicitur eis. Sic agite tanq; i' uer-
deo reddituri. p' re' q' clauib; istis
recluduntur. Hoc officiu' d'ns in
sua p'sona s'cepit. qn' flagello de
funiculis s'uo uidentes et em'es
de templo eiecit. Ipe eni' se hostia-
riu' significans dicit. Ego su' ho-
stia. p' me si quis introierit. int'
et e' p' in. **De lectorib; ysidor'.**

Secundus e' gradus lector.
Lectores a legendo sicut p'
psalmiste a psalmis canendis
uocati su't. Illi eni' p'dicant po-
pulis quid sequitur. isti canunt
ut occitent ad xpianione' a'os
audientiu'. h'z quida' lectores ita
miserant' p'nunciant. ut quosda'
ad luctu' lamentationeq; p'ellat'
idem et p'nunciatores uocant'
q' p'ro annu'ciant. qz tam cla-
ra erit eoz uox. ut et longe po-
sitor' aures adimpleant. Ad lec-
toze aut' p'inet lectiones p'nun-
ciare in ueti. t. et ea que p'phete
uaticinauit p'p'is p'dicant. ut ia'
ex officio legat in ecc'ia p'phetias
et lectiones. vñ et ei uidente p'plo
traditur ab ep'o codex diuinaru'

De hostiaru' ysidorus.

in l' y. etimologia
y. A. et h' eoz
d. d. et t. amce
e. elqes

Nam si quoniam ex ipsa parte uenientes
et ipsi per bono pacis correcto scilicet
matris errore suscepti sunt. et si uisum
est opus esse ut eadem officia gererent
que agebant. non sunt uisus ordinandi.
Sicut baptes in eis ita ordinatio mansit integra. quia in passione
fuerat uicium quod unitate pacis est
correctum. non in sacramentis que ubi
cuique sunt ipsa sunt. et qui ipsi expedire
uiderentur ecclesie ut ipsi eorum uenien-
tes ad catholicam societatem honores
suis. ubi non administrarent. non eis
tamen ipsa ordinationis sacramenta det-
hantur. sed super eos manent. Ideoque
non eis manus imponitur. ne non homini sed
ipsi sacramento fiat iniuria. Sicut
autem in baptismo est quod per eos dari possit.
sic in ordinatione ius dandi est. ut
trunc quidem ad penitentiam suam. Sed ali-
ud est non habere. aliud penitiose habere. ali-
ud salubriter habere. **Item** de his qui
ab ecclesia unitate separati sunt nulla iam
questio est quin habeant et dare possint
sed penitiose habent. penitioseque dant.
quia ex uinculo pacis sunt. neutrum sa-
cramento facienda est iniuria. Sicut
non recte habent qui ab unitate recedunt
sed tamen habent. et ideo redeunt non reddunt.
sic et non recte dant qui ab unitate
recedunt sed tamen dant. et ideo eis quod ab eo
accipit uenienti ad unitatem non
trahitur. **Item** Aliud est non habere ali-
quid. aliud est non iure habere. ut illicite
usurpare. Non igitur ideo non
sunt sacramenta christi et ecclesie. quia eis
illicite utantur. non modo heretici
sed et omnes impii. sed illi corrigendi
sunt et puniendi. illa autem agnos-
cenda et uenienda. **Item** Gregorius

Ad dicitur ut qui ordinati sunt
ita ordinetur ualde ridiculosum
est. ut enim baptizatus semel iterum
baptizari non debet. ita qui consecra-
tus est semel in eodem ordine. et ua-
let iterum consecrari. **H**is aliis
auctoritatibus uidetur asseri in omnibus
ipsis. et in hereticis peccatis et dampna-
tis christi sacramenta permanere non
iure dandi. possunt enim dare et
penitiose. et quibus dederint non sunt
iterum ordinandi. Que premissis
ex opposito uidentur obuiare. **D**
terminatio premissis traditiois auc-
toritatum.
Hec autem quidam **corutatum.**
ita determinant. Dicitur enim
hereticos accepta sacerdotali uel
episcopi unctione ab ecclesia recedentes
baptismi quidem dandi ius retinere. sed non
habere facultatem tribuendi sacros or-
dines. uel consecrandi dominici corpus
postquam peccati sunt et dampnati ab ec-
clesia. Sicut degradatus episcopus non habet
potestatem largiendi sacros ordines.
facultatem tamen baptizandi. **I**tem dicitur
Ad uero Augustinus ait intelligit dominum
de hereticis qui non sententia ecclesie
sed penitentia sensus sui a fidei uerita-
te ac doctrine unitate diuisi sunt.
Quibus tales sunt ius tamen ordinandi
et consecrandi habent. et qui ab eis or-
dinantur autem manifesta peccatio-
nem. et si tamen eis apte exierit et sen-
tentia ecclesie dampnati fuerint tamen si
redierint iterum ordinandi non sunt.
et ubique legitur de ordinatis ab
hereticis quod seruatis eis ordinibus
ministrare ualeant. uel iterum or-
dinandi non sunt. de hereticis autem ac-
cipiendum dicitur. Nam postquam per

et in amone. di. og. c.
f. 100

ma
est
ma

mal.

ad in
Vener.

quo fit
cetero

et in
f. 100
cetero

aliter et dampnati iudicio
 esse ius ordinandi et consecrandi eis
 detracti afferunt ut degradatis
 ut excommunicatis. **A**lii uero dicunt
 sacramenta ab hereticis et p[er]p[et]ris
 h[ab]ere formam eccl[esi]e celebrata uera
 esse et rata. q[uia] recedentes ab eccl[esi]a
 ius dandi et consecrandi n[on] p[er]dite-
 runt. et qui sic ab hereticis ordi-
 nantur. cu[m] recedunt i[us] ordinan-
 di n[on] sunt. Que uero ab hereticis
 aliter q[uam] in eccl[esi]a sunt falsa sunt
 et inania. et qui a talibus ordina-
 ti uidentur n[on] munus h[ab]ent uuln[er]is
 accipiunt. et scdm hanc differen-
 tiam uarie de h[is] locuntur doc-
 tores. **Q**uidam uero dicunt eade[m]
 sacramenta ab hereticis p[er]p[et]ris pos-
 se celebrari que a catholicis. si
 ab illis forma eccl[esi]e seruetur. et
 ab eis celebrata uera esse et rata
 q[ua]ntu[m] ad se. q[ua]ntu[m] uero ad effectum
 falsa esse et inania. et in h[is] qui
 male tractant. et in h[is] qui in-
 male suscipiunt. **I**deo uita et
 falsa. q[uia] q[ui] p[er]mittunt et consec-
 rantur n[on] tribuunt dampnan-
 di et dicuntur q[uia] illate danti-
 bus ut accipientibus sunt iudicium
 polluta et dicuntur n[on] q[ua]ntu[m]
 ad se. s[ed] p[ro] indigna hereticor[um] ce-
 ratione. **I**deo g[ra]t[us] colonie arri uo-
 cat excommunicatione[m] et inotentius.
 bonosq[ue] ordinatione[m] dampnatione[m].
 nem. n[on] q[uia] ita in se sunt. s[ed] quia
 m[er]ite dantes ut accipientes ta-
 les facit. Sicut et res sacrificia
 eor[um] panem luctus uocat n[on] q[ua]ntu[m]
 ad se. s[ed] q[ua]ntu[m] ad effectum. **N**o-
 n[is] uero tradit illos hereticos

qui in eccl[esi]a ordinati sunt. ius or-
 dinandi et consecrandi. et cu[m] sepa-
 ti sunt h[er]e[si]e. **E**t si uero i[n] casmate
 ut heresi positi a[ut] eis ordinati. et
 inuncti sunt. illo iure carent.
 et eoq[ue] cu[m] ordinare uolunt. uulnus
 potius infigunt q[uam] gra[m]m consecant.

De symoni **de symonia.**
 Sacras uero n[on] est ambigendu[m]
 quin sint heretici. qui t[ame]n ante sen-
 tentia[m] degradationis et ordi-
 nis et consecrant. Et licet symoniaci p[ro]-
 prie dicantur qui ad instar symo-
 nis magi impetabilem gra[m]m pro-
 ducere uolunt. et qui p[ro] mistio
 sacro p[re]sumunt recipiunt in modu[m]
 grezi. Grezite uocandi sunt omnes
 t[ame]n dantes et accipientes symoni-
 aci dicuntur. et utriq[ue] eade[m] senten-
 tia p[er]celluntur. **D**e h[is] qui scien-
 ter ordinantur a symoniacis u[el] n[on].

Differt t[ame]n int[er] eos qui ordina-
 tur a symoniacis scient[er] et
 eos qui ignorant. **C**ui eni[m] scient[er]
 a symoniacis se p[er]miserit et secre-
 ri. imo excommunicari. eor[um] consecratio o[mn]i-
 uita est. **C**ui uero ordinantur
 a symoniacis quos cu[m] ordinant
 nesciunt esse symoniacos qui et t[ame]n
 p[er] catholicos h[ab]entur. eor[um] ordinatio
 misericordit[er] sustinetur. **S**i uero a
 liqui obiecerint se n[on] consecrationes
 emere s[ed] res ipsas que ex consecratio-
 ne p[er]ueniunt. penitus desip[er]e p[ro]bant.
 Nam quisquis hor[um] alteru[m] uen-
 dit. sine quo alt[er]u[m] n[on] habetur. neu-
 tr[u]m uendere ceteru[m] relinquit. **D**istinc-
 tio **de symoniace et symoniaco.**

Symoniace no[n] symoniaco.
 Symoniace heresis tripartita est. distic-
 tio. **S**i uero symoniace a symoni-

H[ic] q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...

q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...

q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...

q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...

q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...

q[ui] dicitur...
 q[ui] dicitur...